

Raadsleden reageren ontsteld

Gezondheidswetenschappen houdt miljoenen over

Overdreven voorzichtigheid bij de werving van nieuwe medewerkers, een slechte communicatie met de financieel-economische dienst (FED) en onvoldoende bestuurlijk toezicht op het uitvoeren van het beleid: dat zijn volgens het bestuur van de faculteit gezondheidswetenschappen de belangrijkste oorzaken van de chaotische staat waarin het huishoudboekje aan het einde van dit jaar zal verkeren. Van de begrote personele lasten van vijftien miljoen zal op 31 december 1990 ruim drie miljoen niet uitgegeven zijn. Anderszijds wordt de begroting op de post 'overige lasten' overschreden: eind september was het hele bedrag van vier miljoen al besteed. Geschat wordt dat er nog zes tot acht ton nodig is.

'Niet-realisatie' heet het voor personeelslasten te weinig uitgegeven bedrag. De faculteitsraad reageerde afgelopen dinsdag verbijsterd op de gegevens die het bestuur aan de raad voorlegde. Enerzijds vanwege de voortdurende onderbezetting van medewerkersplaatsen, anderzijds omdat bij college van bestuur en andere faculteiten de indruk kan ontstaan dat gezondheidswetenschappen het geld niet nodig heeft. Dat zou bezuinigingsmaatregelen kunnen uitlokken.

"Een schokkend stuk," aldus studenteraadslid Lieke Huybregts tijdens de vergadering, "kan het bestuur dit verklaren?" Voorzitter van het faculteitsbestuur, decaan Louis Boon stak de hand diep in eigen boezem: "We hebben fouten gemaakt, absoluut. Er is te weinig aan budgetrapportage gedaan binnen het bestuur en te weinig gelet op de uitvoering van het voorgestelde beleid."

Maar de verre van vlekkeloze samenwerking met de FED wilde Boon niet ongenoemd laten. Een bedrag van 345 duizend gulden dat eind 1989 aan apparatuur was besteed, wilde de faculteit liever afgeboekt zien van de post personeelslasten. Dat werd echter slechts mondeling medegedeeld en het bericht verdronk in de bureaucratie.

Tot slot maakte decaan Boon melding van de 'bedrijfscultuur' die na het tekort van enkele jaren geleden de faculteit is gaan overheersen: voorzichtig aan met het geld. Maar juist in de afgelopen jaren namen de studentaantallen en dus de middelen

enorm toe. Men had dus wel degelijk de mogelijkheid om meer mensen aan te nemen.

"Dat het niet gebeurt is, is nadelig voor iedereen," zegt raadslid Geja Hageman. "De onderwijsbelasting nam enorm toe terwijl er her en der tijdelijke contracten afliepen die niet werden verlengd. Wie weet vallen de studentaantallen volgend jaar wel tegen; zo was de stemming ongeveer."

Het ernstigs is de situatie met betrekking tot de AIO's en de leerstoelen. Van de 38 AIO-plaatsen die begroot zijn, zijn er op dit moment slechts 21 bezet. Wat betreft de hoogleraren zijn er vier vacatures waar blijkbaar niemand voor gevonden kan worden. Het één heeft zeker met het ander te maken, volgens het faculteitsbestuur. Zonder kroondocenten hebben de (hoofd)docenten minder tijd beschikbaar om een AIO te begeleiden, dus worden er minder AIO's aangesteld.

Maar het zal beter gaan in de toekomst, belooft Boon. Vanaf volgend jaar vindt er elke drie maanden een budgetrapportage plaats in het bestuur, terwijl de raad een halfjaarlijkse controle zal kunnen uitvoeren. Daarnaast zal er per 1 januari 1991 op het bureau van de FED een nieuwe medewerker zijn, speciaal voor de FdGW. Dat moet de communicatie ten goede komen, meent Boon. Opgelucht toonden sommige raadsleden zich over het eindresultaat van dit begrotingsjaar: "Gelukkig kunnen we het een met het ander compenseren."

Geert Dekker

CDA en PvdA niet tegen lagere beurs

De Partij van de Arbeid zegt niet op voorhand al 'nee' tegen een verlaging van de studiebeurzen, als onderdeel van een totaal pakket bezuinigingen dat het kabinet eind dit jaar wil voorstellen. De suggestie dat de beurzen wellicht verlaagd moeten worden, werd kort geleden gedaan door CDA-fractieleider Brinkman tijdens het congres bij het tienjarig bestaan van zijn partij. Brinkman: "De koopkracht van ieder wordt de komende maanden door het kabinet nog gegarandeerd en u weet dat de heer Lubbers noch de heer Kok voor Sinterklaas willen spelen. We hebben het dus met elkaar vooral zelf in de hand hoeveel we na Kerst overhouden. Daar moeten we niet schijnheilig over doen."

Het CDA is volgens de fractieleider bereid om mee te denken over noodzakelijke verbeteringen aan het beroepsonderwijs, 'ook al moeten we er dan tegelijk bij vertellen dat misschien sommige studiebeurzen wat verder achteruit zullen gaan'. Wat Brinkman betreft dus 'geen cadeautjes met Sinterklaas of met Kerst en dan in januari een rode bankrekening.'

Volgens de PvdA'er Vermeend, fractiewoordvoerder voor de studiefinanciering, is de opmerking van Brinkman over een mogelijke verlaging van de beurzen voor diens eigen rekening. Maar, zegt Vermeend, 'wat ons betreft staat alles ter discussie'. De PvdA zal het pakket dat het kabinet binnenkort presenteert 'op zijn eigen merites beoordelen'. De PvdA'er: 'Wij sluiten niets uit.'

Jos Dohmen/HOP

Teikyo wil nauwe samenwerking met RL

Maastrichtse studenten moeten op ruime schaal de gelegenheid krijgen om gebruik te maken van de faciliteiten die de Teikyo-vestiging in Maastricht gaat bieden. Daarvoor pleit de directeur van Teikyo Europe, Lambert van Beers. Hij ziet het openstellen van de faciliteiten als een mogelijke tegenprestatie voor de diensten die de RL aan Teikyo gaat leveren met ingang van het volgende studiejaar, wanneer de eerste honderd Amerikaanse studenten hun opwachting maken.

Ook de voorzitter van de Raad van Bestuur van het Academisch Ziekenhuis Maastricht, dr. J. Carpay, heeft deze week bij terugkeer uit Japan verklaard dat hij voorstander is van een zo nauw mogelijke samenwerking tussen het AZM, Teikyo en de Rijksuniversiteit Limburg. Het ziekenhuis denkt aan het oprichten van een joint venture met Teikyo voor de exploitatie van het medisch-preventief centrum, dat samen met andere voorzieningen in de Annadal-gebouwen moet komen. Volgens Carpay zou de universiteit ook aan een dergelijke constructie moeten denken als de samenwerking vorm gegeven moet worden.

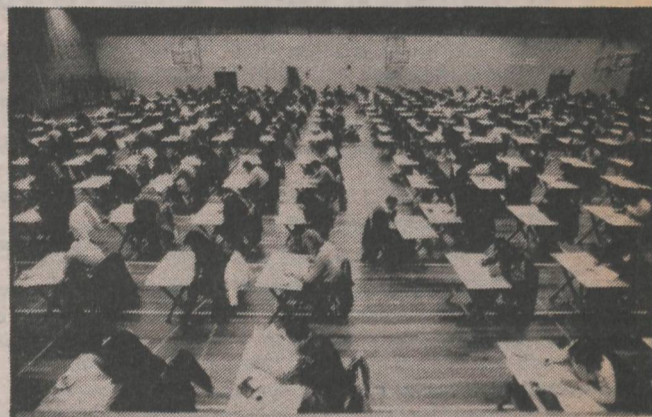
Carpay is samen met prof. J. Greep naar Japan geweest om verder overleg te voeren over de samenwerking tussen de drie partners. Het tweede doel van de reis was Teikyo University te bezoeken. Carpay zegt een bijzonder positieve indruk aan de Japanse universiteit te hebben overgehouden. (zie ook pagina 5)

Jacques Herraets

Inhoud

PAGINA 3

Voortgangstoets afgeschaft

Het onderwijsprogramma van het propaedeutische economie wordt met ingang van volgend studiejaar drastisch omgegooid. De voortgangstoets wordt vervangen door een 'overall-toets', er komen meer 'overzichtscollages' en minder maar wel langere blokken. In totaal zal het aantal lessen ongeveer verdubbelen.

PAGINA 5

Rockefeller

Ook al heeft professor Okinaga geen politieke bemoeienis, we kunnen hem toch vergelijken met zijn illustere Amerikaanse voorbeeld Rockefeller. Die was immers ook puissant rijk en gebruikte zijn geld vaak voor goede doelen. Waarom Okinaga zijn vele geld uitgerekend in Maastricht komt uitgeven verklaart zijn Nederlandse rechterhand, Lambert van Beers.

PAGINA 7

Loon naar werken

Volgend jaar krijgen alle RL-medewerkers nog hun jaarlijkse periodiek, maar daarna is het afgelopen met de automatische salarisverhoging. In 1992 worden er functioneringsgesprekken ingevoerd in heel de instelling, en die worden gekoppeld aan een systeem van gedifferentieerde beloningen. Wie bij voortduring onder de maat presteert, dreigt z'n periodiek mis te lopen. Voor bijzondere prestaties komen gratificaties beschikbaar. Leo Leunissen, hoofd Personeel & Organisatie, legt uit wat precies de bedoeling is van "bewust belonen".

PAGINA 9

Zaad

Was dat even schrikken in de aula! In het bijzijn van onze dames liet professor Evers zich laatlundkend uit over onze zaadproductie! De volgende dag stond het in alle kranten te lezen, maar nu legt Evers uit dat wij niet hoeven te generaliseren. Oef!

PAGINA 16

Te excentrisch

De Maastrichtse Academie voor Bouwkunst - een van de zes parttime-opleidingen tot architect die ons land telt - heeft een uitstekende reputatie. Toch moet de zaak sluiten, vindt een belangrijke adviescommissie. Maastricht mag dan wel het centrum van Europa zijn, de ligging op het Nederlandse grondgebied wordt te excentrisch geacht voor een goede toegankelijkheid. Leerlingen en directeuren treuren, maar leggen het hoofd niet in de schoot.

Studieduur wordt korter en VGT verdwijnt

Eerste jaar economie wordt drastisch omgegooid

Het onderwijsprogramma van het propaedeuse-jaar economie wordt met ingang van volgend jaar drastisch gewijzigd. De voor het PGO-systeem kenmerkende Voorgangstoets (VGT) verdwijnt en het aantal blokken neemt af van zes naar vier. De blokken gaan in plaats van zes acht weken duren, waardoor de totale studieduur van zesendertig naar tweeëndertig weken gaat. Aan de toetsing wordt een zogeheten 'overall-toets' toegevoegd, die halfjaarlijks wordt afgenomen. Tenslotte wordt het aantal lessen per week ongeveer verdubbeld. In de extra uren worden onder andere overzichtscolleges en vaardigheidstrainingen gegeven. De veranderingen zijn het gevolg van de 'herprogrammering' van de faculteit, waaraan al lange tijd gewerkt wordt. Proefkonijn voor de herprogrammering is het propaedeuse-jaar.

De veranderingen in het eerstejaar economie betekenen voor de studenten onder meer dat zij per week meer uren op de faculteit doorbrengen. Volgens dr. Hans Kasper, lid van de herprogrammeringscommissie, is dat nodig omdat het aantal 'contacturen' bepalend is voor het aantal uren zelfstudie. "Op dit moment wordt er veel te weinig gestudeerd. Per week moet er zo'n veertig uur aan de studie besteed worden, maar ik schat dat dat in de praktijk hooguit dertig uur is. Door het aantal contacturen met de studenten te vergroten, hopen wij ze te kunnen stimuleren om meer te gaan studeren," aldus Kasper.

Opzet

De economie-propaedeuse krijgt een geheel andere opzet na de herprogrammering. Er zijn vier blokken van acht weken, waarvan per blok de laatste week ter voorbereiding van de kennistoets dient. 'Kennistoets' is de nieuwe naam voor de bloktoets. Deze toets zou in het oorspronkelijke voorstel van de commissie een mengeling worden van de huidige bloktoets en de voortgangstoets (VGT). De faculteitsraad vond dit evenwel te vaag en daarom werd het 'VGT-bestanddeel' uit het voorstel verwijderd. Dat betekent dat de VGT voorgoed verdwenen is uit het eerstejaarsprogramma. Want in plaats van de oorspronkelijke VGT wordt vanaf volgend jaar een halfjaarlijkse overall-toets (OAT) afgenomen. De OAT moet alle stof toetsen, zowel van de praktika (zoals wiskunde, statistiek en informatica) als de economische vakken. De praktijktoetsen blijven overigens gewoon bestaan. De OAT dient verder om de 'analytische en algemeen-wetenschappelijke vaardigheden van de studenten te beoordelen'. Deze vaardigheden zijn respectievelijk bedoeld om de link tussen praktijk- en economiestof te leggen en om problemen te kunnen selecteren en formuleren. De beoordeling van de schrijfvaardigheid geschiedt volgend jaar, net als nu, aan de hand van een aantal schrijfpoddrachten. De studenten kunnen deze vaardigheden aanleren in speciale hoorcolleges.

Colleges

Nieuw in de propaedeuse is ook het wekelijkse geven van overzichtscolleges. De colleges zijn bedoeld om de stof, die behandeld wordt in de onderwijsgroepen, te verduidelijken.

Kasper meent niet dat het afschaffen van de VGT en het invoeren van overzichtscolleges afbreuk doen aan het PGO-systeem van de RL. "De VGT hoort niet per definitie

Prof. Hans Kasper (foto Franco Gori)

bij het systeem. Wij geven nu een andere interpretatie aan probleem gestuurd onderwijs. Daarmee wordt het systeem geen geweld aangedaan. De overzichtscolleges zijn ook geen probleem, want die tasten het werken in de onderwijsgroepen niet aan. De colleges zijn daar slechts een aanvulling op."

Het propaedeuse-jaar wordt afgesloten met een twee weken durend 'spel'. Wat daarvan precies de inhoud is, kan Kasper niet zeggen. "Er valt bijvoorbeeld te denken aan een computersimulatie van een onderneming of van een land. Een andere mogelijkheid is een rollenspel." Het spel maakt deel uit van het onderwijsprogramma en weegt mee voor het propaedeus-tisch examen.

Gefaseerde invoering

Het oorspronkelijke voorstel van de herprogrammeringscommissie omvatte ook het tweede jaar. De faculteitsraad ging daarmee echter niet akkoord. Gelijktijdige invoering zou organisatorische problemen veroorzaken. Bovendien zou aan de aansluiting van het tweede jaar op het eerste jaar het nodige mankeren. Kasper: "De tweedejaars komen dan vanuit het oude systeem in het nieuwe; dat leek ons geen goede gedachte." Om die reden wordt de herprogrammering trapsgewijs ingevoerd.

Eerstejaars studenten, die dit jaar doubleten krijgen ook te maken met een geheel ander systeem dan zij gewend waren. Over hoe zij behandeld gaan worden en hoe hun dit jaar behaalde examens worden

gewaardeerd, wordt momenteel druk overleg gevoerd in de examencommissie. "Daar valt nu nog niets over te zeggen," beweert Kasper.

Al vanaf 1986 is op de economische faculteit een discussie gaande over de strategie van het onderwijsprogramma. Daarbij werd onder meer geconcludeerd dat de rendementen te laag en de motivatie van medewerkers en studenten onvoldoende waren. Dit leidde uiteindelijk tot het instellen van de commissie herprogrammering. De commissie ging in 1989 aan de slag en kwam na uitgebreide adviezen van de verschillende vakgroepen en raadscommissies tot het uiteindelijke herprogrammeringsvoorstel. "De faculteit als geheel liep niet helemaal zoals we wilden. Er doen zich geen grote problemen voor, maar het zijn ook geen details. Vandaar de herprogrammering," legt Kasper uit.

De voordelen van het nieuwe onderwijsprogramma zijn talrijk, meent Kasper. "De afstemming tussen de economie- en de praktika-stof wordt beter. Bovendien worden de verschillende vaardigheden beter getraind dan voorheen. Onze doelstelling is het creëren van generalisten of breed georiënteerde specialisten. Volgens mij wordt dat doel met de herprogrammering bereikt."

Fred Akkerman

Oprechte onoprechtheid

De OV-kaart is nog niet in het bezit van de (meeste) studenten en de korting op de basisbeurs is nog niet daadwerkelijk doorgevoerd, of CDA-fractieleider Brinkman laat weten dat hij "niet op voorhand al 'nee' zegt tegen een verlaging van de studiebeurzen als onderdeel van een totaal pakket bezuinigingen dat het kabinet eind dit jaar (nog geen drie maanden na het indienen van de begroting voor '91, HC) wil voorstellen". PvdA-kamerlid Vermeend - die gelukkig net aan de Groninger Academie tot bijzonder hoogleraar benoemd is, zodat mijn eigen universiteit deze déconfiture bespaard blijft - voegt daaraan toe (zelfde bron), dat hij een dergelijk voorstel "op zijn eigen merites (zal) beoordelen," een mededeling die taalkundig niets inhoudt, maar die ik door jarenlange ervaring met het ontcijferen van politiek gekeutel zonder moeite vertaal in hartelijke instemming met Brinkmans voorzetje.

Deze 'cross-talk' voor twee komieken volgt bijna onmiddellijk op een ander politiek incident dat niet zonder gevolgen voor de universiteiten zal blijven. Minister Ritzen sloot onlangs een soort convenant met de universiteitsbesturen, waarin die besturen beloofden voortaan voor de studie ongeschikte studenten zo spoedig mogelijk te zullen heenzenden in ruil voor de toezegging van de minister om op de universiteiten gedurende enkele jaren niet verder te zullen bezuinigen.

Tegen dit convenant is van twee zijden bezwaar aangetekend. Vooreerst van de kant van de studenten. Wat overdreven, dunkt mij, want ook nu al krijgen sommige studenten aan het slot van hun eerste studiejaar het dringende advies van voortzetting van hun studie af te zien. Het betreft dan meestal studenten die aan een deel van de tentamens in het geheel niet hebben deelgenomen en voor de overige diepe onvoldoendes hebben gescoord. Dergelijke adviezen hebben doorgaans het karakter van 'stating the obvious'. Zorgelijker lijkt mij in dit verband dat studenten die voor alle tentamens net een voldoende hebben gescoord, zulk een advies onthouden wordt. Sterker, de verplichting om daadwerkelijk een advies uit te brengen, impliceert dat aan dergelijke studenten uitdrukkelijk moet worden aangeraden om toch vooral door te gaan. Daarin schuilt een zekere wreedheid, want net voldoende is in een enigszins verantwoordelijk beroep niet goed genoeg, dus daar komen moeilijkheden van.

Het is tegen het bindende karakter van de adviezen dat de studenten te hoop lopen. Ik begrijp dat niet zo goed nu onder de huidige omstandigheden de feitelijke gevolgen van onvoldoende studieresultaten al even bindend, want onvermijdelijk zijn. Dat is ook het verweer van sommige universiteitsbesturen tegen de protesten van de studenten geweest: 'Eigenlijk verandert er niets, want ook nu sturen wij een deel van onze studenten de facto weg voor zij het diploma behaald hebben.'

Tegen de andere helft van het convenant - de belofte om voorlopig even niet verder te zullen bezuinigen - maakte het parlement bezwaar:

- 'Zoiets kan de minister niet zomaar afspreken, want daar gaan wij hier over.'
- 'Natuurlijk, maar er valt op de universiteiten eigenlijk niks meer te bezuinigen,' riposteert de minister.
- 'Ook dat maken wij hier wel uit, daar hebben wij de minister en die universiteitsbesturen niet bij nodig.'
- 'Ach,' zei de minister die liever geen gedonder heeft, 'u moet dat soort afspraken niet al te serieus nemen. Als 's rijks financiën een algemene bezuinigingsronde vergen, dan zie ik geen reden om de universiteiten daarvan uit te zonderen. Ik houd de universiteiten aan hun deel van de afspraak en door het andere deel kan het soevereine parlement gemakkelijk heen fietsen.'

En zo is dat natuurlijk ook. Zo gaat het al jaren. In het verleden werden dergelijke onbetrouwbaarheden van de overheid echter niet openlijk toegegeven. Men placht er een verbaal rookgordijn rond te leggen, dat ik hiervoor karakteriseerde als 'politiek gekeutel'. De meerderheid van de burgers concludeerde vervolgens dat zij het zelf waarschijnlijk niet helemaal goed begrepen had. Dat hield de mensen dom en dat was nooit weg.

Nieuw in onze dagen is derhalve de onbeschaamdheid waarmee politici de eigen onbetrouwbaarheid toegeven. Hoewel er feitelijk niets veranderd is, acht ik deze ontwikkeling toch een aanmerkelijke verruwing van de zeden. Politiek fatsoen en behoorlijk bestuur zijn illusies die het verdienen met zorg gekoesterd te worden, ook al is er niets wat er in de werkelijkheid mee correspondeert. Oprechte onoprechtheid maakt immers ook het laatste restje oprechtheid in onze samenleving verdacht.

H.F.M. Crombag

Bladeren

Door Geert Dekker

Gijzelaar

De Groningse student Edwin Bakker was één van de Nederlanders die door de missie van Willy Brandt uit Irak konden vertrekken. Op de avond van de negende augustus, ruim een week na de overrompeling van Koeweit, stond Bakker na een nerveuze woestijnrit van zeshonderd kilometer met een aantal landgenoten voor grensovergang naar Jordanië. Hij hoorde dat de grens een paar uur eerder gesloten was voor "imperialistische christenhonden". De maanden daarna in Bagdad waren met alcohol doordrenkt. Bakker vertelt in zijn dagboek over "zieke propaganda" en een "moorddadige infrastructuur". Maar uiteindelijk weet hij niet wat hij moet denken: "Irak is natuurlijk slecht bezig, maar de wereld is ook zo hypocriet als de pest. Koeweit is gewoon een creatie van koloniale mogendheden. Van de andere kant staan er zaken tegenover die buiten iedere discussie staan: de inval, het overtreden van alle internationale wetsregels, massamoorden en oorlogsmisdaden... Dan kun je alleen maar zeggen: dit land moet zich terugtrekken en verdient niet eens meer in deze vorm te bestaan." Over de oorlogsdreiging: "(..) ho, ho, wacht maar even tot ik eruit ben." (UK)

Crime

Een beetje crimineel is elke student wel, maar ze lullen zich er beter en eerder uit

dan de gemiddelde burger. Voorbeelden van studentikoze criminaliteit te over: bedrog van de noodfondsen aan de universiteiten, rommelen met de wegenbelasting van je auto, uit- of thuiswonen voor de studiebeurs; kansen te over, allemaal mogelijk omdat je (volgens mensen die het weten kunnen) in een studentenhuisonvindbaar bent voor de instanties.

Met gewone diefstal ligt het wat anders. Heterdaad is het ergste wat je kan gebeuren. Glenn is bewaker, bij Albert Heijn: "Ze zien er over het algemeen natuurlijk keurig netjes uit. Een colbertje, kort geknipt haar en een betrouwbaar voorkomen. Maar hoe vaak heb ik al niet onder die jasjes een kipfilet of een pak koffie vandaan moeten halen! Het is ongelooflijk." Op het politiebureau verdient het aanbeveling even goed na te denken over het verhaaltje dat je gaat ophangen. Iets zieligs helpt. (U-blad)

Rendement

Of Maastricht er ook last van heeft? Een studie van het Amsterdamse Centrum voor Onderwijsonderzoek concludeert dat de rendementcijfers die universiteiten opgeven aan het ministerie van onderwijs niet deugen. Er zou sprake zijn van een bestandsvervuiling van soms tien procent. De rendementcijfers zijn van belang omdat minister Ritzen overweegt het geld tussen de universiteiten te verdelen niet meer naar studentenaantallen, maar naar behaalde studiepunten (een punt per met goed gevolg afgelegde 'week'). (Mare)

Pastors

Drie jaar lang zat Héléne Pastors in verschillende Zuidafrikaanse gevangenissen. Ze werd daarna niet vrijgelaten, maar verbannen en kan alleen naar Zuid-Afrika terugkeren als haar vonnis wordt opgeschort. "Voor de één ben je een vrijheidsstrijder, voor de ander een verrader," zegt ze. "Zelf ben ik ook ooit pacifist geweest, maar pacifist zijn is een Westerse luxe die je in andere landen vaak niet kan veroorloven. Dreiging met geweld is een vorm van

zelfverdediging." Op de vraag of het ANC na de verwachte machtsovername een (beter dan in Oost-Europa werkend) model van socialisme zal prediken, antwoordt ze: "Wij eisen een minimaal fatsoenlijk bestaan voor elke Zuidafrikaan: de gehele bevolking moet worden gevoed, dat is toch elementair, daarvoor moet de term socialisme niet worden gebruikt." (Veto)

Verstedelijkt

In Nijmegen schijnen de studentenverenigingen nu echt overbodig te worden. De hele stad ligt immers open voor studenten, eerstejaars of afgestudeerd. "Er zijn verschillende kleintheaters, het filmaanbod is aanmerkelijk verbeterd, er zijn vele tientallen eetcafés, van de oude studentenroegen is niets meer over, maar daarvoor zijn er in alle hoeken en gaten van de stad vele uiterst aangename kroegen bijgekomen, waar studenten, ex-studenten en andere Nijmegenaren tot de vaste clientèle behoren." De moderne student, kortom, is verstedelijkt, in dit geval tot Nijmegenaar, blij en gelukkig met andere Nijmegenaren. (KU-nieuws)

Milieu-idee

Op de Technische Universiteit Eindhoven staan sinds twee weken enkele tientallen legergroene bussen verspreid. Ideeënbusen zijn het, afkomstig van een (drie maal raden) Ideeëncommissie en het bureau voor veiligheid en milieu. Studenten en medewerkers worden uitgenodigd om tegen beloning ideeën op de bus te doen. Over alles wat er in en rondom de TUE met het milieu te maken heeft. (Cursor)

Elias

Waarom sociologen liever spreken over mensen dan over de mens en wat Europese beschaving nu eigenlijk is, dat superioriteitsgevoel enerzijds en anderzijds de neuroses, frustraties en conflicten; daarover schreef Norbert Elias, cultuursocioloog. Hij overleed 1 augustus op 93-jarige leeftijd.

Aan de Amsterdamse universiteit zullen nog wel een paar jaar herdenkingsbijeenkomsten en colleges worden gehouden, Elias was daar vanaf de jaren zestig gastdocent.

Socioloog Bart van Heerikhuizen over de trend in Elias' werk: "Er komt een premie te staan op het temperen van spontane opwellingen en driften, de drempel verandert van wat schaamte en gene verwekt. Driehonderd jaar geleden vonden Parijzenaars het nog leuk om in het openbaar katten te verbranden. Nu kijken de poezeliefhebbers onder de collegebezoekers elkaar heel verschrikt aan als je dat vertelt. De gecultiveerde mens begeeft zich in toenemende mate 'backstage', in het toilet, de slaapkamer, de keuken." (Folia)

Autorijschool Dorssers

doet het met garantie

Jawel, indien u de eerste keer niet slaagt voor het rijexamen, betaalt u de tweede keer niets. Door het houden van proefexamens wordt u optimaal voorbereid op uw examen.

U betaalt slechts fl.35,- per rijles in VW Golf. Tevens het adres voor uw privé theorieopleiding. Bel voor informatie 04490-77738 of 06-52981362

**ECONOMIE
GENEESKUNDE
GEZONDHEIDS-
WETENSCHAPPEN
RECHTEN...**

**DE BOEKEN
BIJ BERGMANS**

**BOEKHANDEL
Bergmans**

NIEUWSTRAAT 9, 6211 CR MAASTRICHT, TEL.: 210825

U wilt een RIJBEWIJS

10 Theorielessen, computertoets, leerboek en examenaanvraag: fl. 135,-

Praktijklessen in Volkswagen Golf kosten fl. 37,50

GARANTIE

Door ons stappenplan en het houden van proefexamens, wordt U optimaal voorbereid en vertrouwd gemaakt met uw rijexamen. Indien U voor het proefexamen slaagt, doch niet voor het eigenlijke examen, bieden wij U de mogelijkheid tot een gratis herexamen.

VERKEERSCHOOL 'CHRISTOFFEL'
Gerckenshaag 33, 6228 EL, Maastricht. tel. 043-611315

Cosa di Franco

Teikyo wil Maastrichtse studenten nauwer bij uitwisseling betrekken

„Okinaga is een Japanse Rockefeller”

„Helemaal gerustgesteld” is dr. J. Carpay, voorzitter van de Raad van Bestuur van het AZM, deze week teruggekeerd uit Japan. Samen met de vertegenwoordiger van de uiversiteit, prof. dr. J. Greep, is hij gaan kijken wat voor een organisatie het eigenlijk is, die in een vloek en een zucht het complete Annadal-complex opkocht.

Dat de Teikyo (spreek uit 'Téekjoh') University Group in Maastricht is neergestreken is grotendeels aan toeval te danken. Toen de scheidende directeur van het Limburgs Dagblad, J. Drost, vorig jaar op afscheidstoernee ging, wilde hij nog één keer de hand drukken van zijn collega's van het financiële dagblad Nihon Keizai Shimbun, die hun Europese editie bij hem in Heerlen laten drukken. De directie van de Telegraaf (eigenaar van het Limburgs Dagblad) vond het een goede gedachte om Drost te vergezellen en vroeg 'onze man in Tokio', Lambert van Beers, een leerzaam programma samen te stellen. De Telegraaf-correspondent kweet zich uitstekend van zijn taak. Behalve een bezoek aan de eerste minister van Japan organiseerde hij ook een etentje met een vooraanstaand zakenman, professor Shoichi Okinaga, „een Japanse Rockefeller”, zoals Van Beers, inmiddels directeur van Teikyo Europe BV, hem aanprijst: „Hij is net als Rockefeller een weldoener, al blijft hij veel meer op de achtergrond. Okinaga is een van de weinige Japanners die in deze tijd een internationaal gerichte instelling aan de dag legt in plaats van de nationalistische neigingen die steeds meer van zijn landgenoten vertonen. Japan heeft geen officieel geen volkslied of nationale vlag, maar toch verplichtte de regering vorig jaar de universiteiten bij de opening van het academisch jaar de vlag te hijsen het volkslied aan te heffen. Bij Teikyo hebben ze dat opgelost door drie vlaggen te hijsen: de Japanse, de Amerikaanse en de Nederlandse. Dat heeft in Japan een hoop beroering teweeggebracht.”

Wereldburgers

Van huis uit is Okinaga gynaecoloog, maar sinds enkele jaren heeft hij zich tot doel gesteld jongelui tot wereldburgers te vormen. Okinaga richtte vijftien jaar geleden de Teikyo Universiteit op, die inmiddels 35.000 studenten telt. De afgelopen jaren heeft Okinaga vier Amerikaanse universiteiten opgekocht en zijn er nog twee acquisities in voorbereiding. Engeland volgde twee jaar geleden met een universiteit in Durham en scholen voor Japanse kinderen in Londen. Thans is Nederland aan de beurt en daarna zullen waarschijnlijk vestigingen in de voormalige 'Oostbloklanden' volgen. De studenten van Teikyo moeten diverse periodes van hun studie doorbrengen in het buitenland. De prijs die ze daarvoor kwijt zijn, is die van een vliegticket. De verblijfskosten in het buitenland zijn inbegrepen in het collegegeld, verzekert Van Beers. Het collegegeld dat Teikyo in Japan en de Verenigde Staten vraagt, ligt op een voor die landen 'normaal' niveau, stelt hij de toehoorder gerust. Begaafde jongeren, wier ouders het collegegeld niet kunnen opbrengen, komen in aanmerking voor een beurs, die wordt verstrekt door een stichting die Okinaga speciaal voor dat doel in het leven heeft geroepen. Vooral de laatste vijf jaar heeft eigenaar/president Okinaga er alles aan gedaan om zijn Teikyo University uit te laten steken boven de middelmaat, die het gros van de

universiteiten in Japan kenmerkt. Op de middelbare school wordt een regelrechte 'rat race' gehouden om op een zo goed mogelijke universiteit terecht te komen, maar als je daar eenmaal zit, doet de studie er weinig toe, zegt Van Beers: „Een Japans bedrijf vraagt niet wát, maar wáár je hebt gestudeerd. Bedrijven hebben altijd de voorkeur gegeven aan middelmatige mensen, die ze kunnen kneden. Begaafde mensen werden beschouwd als potentiële dwarsliggers, maar onder invloed van de computerindustrie en de financiële wereld is daar snel verandering in gekomen. Okinaga heeft dat als een van de eersten begrepen en veel geld geïnvesteerd om de kwaliteit van de afgestudeerden te verhogen. Hij heeft topmensen bij andere universiteiten weggekocht, wat in Japan zeer ongebruikelijk is, en hij heeft veel geïnvesteerd in gebouwen en apparatuur. Negenennegentig procent van de docenten is nu afkomstig van de toonaangevende universiteit in Japan, Tokio University. Zulke zaken tellen zwaar mee, zeker nu er door demografische omstandigheden minder studenten zijn. De reputatie van Teikyo is de laatste jaren zo sterk gestegen, dat er zich twintig keer zoveel studenten aanmelden als kunnen worden aangenomen. Niemand heeft ooit zoveel geld in het onderwijs gestoken als Okinaga. Geld is voor die man geen enkel probleem,” zegt Van Beers terwijl hij de aangesprokene doordringend aankijkt om duidelijk te maken hoe groot het understatement is.

Okinaga, wiens familie onder meer het grootste particuliere aandelenpakket in de Mitsubishi Bank bezit, liet zich tijdens het samenzijn met de Telegraaf-directie ontvallen, dat hij een zwak had voor Nederland en dat hij aan ons land dacht om er een vestiging te openen van zijn wereldwijde universitaire netwerk. Of de heren niet ergens een leuk kasteeltje voor hem te koop wisten? Drost wist wel wat en niet lang daarna was Teikyo eigenaar van een negentiende-eeuws landgoed, kasteel Vliek in Ulestraten. Teikyo zou daar na verbouwing een 'junior college' voor tweehonderd Japanse meisjes openen. En passant legde Okinaga ook nog de hand op de noodlijdende golfbaan in Voerendaal, want zonder af en toe een balletje in een hole te tikken kan de Japanse zakenman niet leven, weet inmiddels iedere Limburger.

200 schone slaapsters

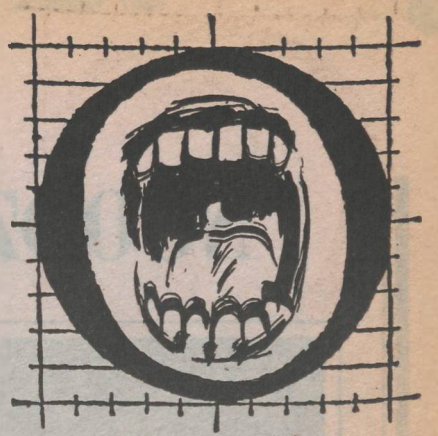
Maar tot grote ergernis van Van Beers zijn er problemen gerezen rond de verbouwing van het kasteel en de nieuwbouw van twee verblijfshuizen in het park. Daar moeten straks tweehonderd schone slaapsters de nacht doorbrengen, maar milieugroepen gunnen hen niet de rust, die het park rond de Watervalderbeek nu uitstraalt. Zowel de Bond Meemschut als het Milieustunpunt Meerssen hebben bezwaar aangetekend tegen de plannen. Van Beers acht de bezwaren ongegrond: „Dat is voor de Raad van State al aange-toond. De zaak van de verbouwing hebben

Professor Shoichi Okinaga

we al gewonnen en die van de nieuwbouw winnen we ook, maar dat kan jaren procederen kosten. Daar hebben we totaal geen zin in. Je kunt dat de Japanners ook niet duidelijk maken. Eerst win je een zaak, maar dat kost je wel dertigduizend gulden en dan moet je je nog eens verweren tegen de beschuldiging dat je het landschap stoort, terwijl we er alles aan gedaan hebben om het landschap juist te sparen. Die twee gebouwen zijn met opzet laag gehouden, zodat ze in het landschap geschoven kunnen worden. Je ziet ze van de weg af niet eens liggen.” Meerssen moet het dus maar uitzoeken, vindt Van Beers: „Ik moet ze in Japan vertellen dat ze in Maastricht welkom zijn, maar niet in Meerssen. Dan gaan we maar ergens anders naar toe met ons internaat en dan mist de gemeente hier een unieke kans om een mooi opgeknapt monument te krijgen. Wij hebben genoeg aanbiddingen van andere steden.” Om voorlopig de gevolgen van de verdraging op te vangen zullen de eerste honderd meisjes, die in april volgend jaar aankomen, in de gebouwen van Annadal worden ondergebracht. „Dat is maar een heel voorlopige oplossing,” zegt Van Beers, „want je kunt straks geen tweehonderd meisjes van 18 jaar tussen al die universiteitsstudenten laten rondlopen. Als we niet snel de zekerheid hebben dat we na dat jaar in Vliek terecht kunnen, gaan we eregns anders naar toe. Het liefst blijven we in Nederland, maar we kunnen even goed in België of Duitsland terechtkomen.”

Van Beers geeft de verzekering dat de problemen rond Vliek geen invloed hebben op de plannen die voor het Annadal-complex bestaan. „Dat gaat gewoon door. We hebben een heel prettig contact met het ziekenhuis en de universiteit. We vergelijken ons ook graag met Maastricht: een jonge instelling die aan de weg timmert en anders werkt dan de anderen.

Weg met Gijs

*Gijs is niet wijs
staat op een muur te lezen.
En dat zou zo erg niet wezen
als hij een ander vak had, die Gijs.*

*Want Gijs is filosoof namelijk,
en dan niet zo maar half of tamelijk,
maar professor in de wijsheid.
Toch is men liever Gijs kwijt.*

*Voor studenten is Gijs een kwelling
omdat hij van geen enkele stelling
naar waarheid zegt: zo is 't!
Gijs is relativist.*

*Het is maar net hoe je 't bekijkt,
zegt hij, alles is zo relatief
als je het met alles vergelijkt.
De waarheid? Zeg, doe niet zo
deconstructief!*

*Groot is de irritatie
bij de studentenpopulatie
die bij het boren van de wijsgeer
schokschoudert: daar heb je Gijs weer.*

*Gijs moet weg, hoor je beweren,
ontslagen, om nooit meer terug te
keren.
Want een filosoof die niet zoekt wat
waar is,
verdient de zak, en geen salaris.*

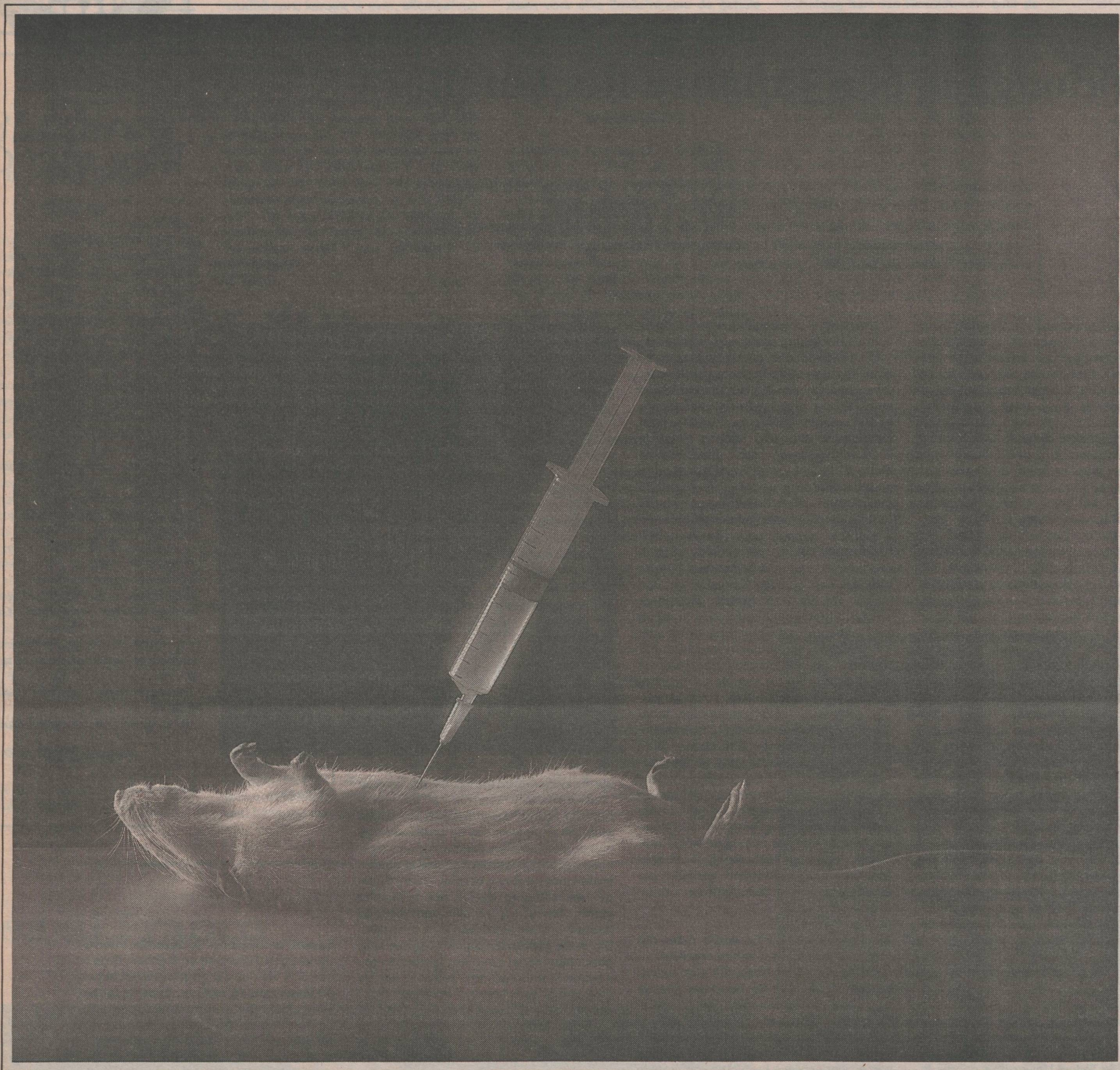
August Magirus ©

Bovendien heeft de RL dezelfde internationale gerichtheid als wij hebben. Ik ga er dan ook van uit dat de samenwerking op onderwijsgebied zich niet beperkt tot het uitwisselen van docenten, maar dat studenten van de RL ook gebruik kunnen maken van de voorzieningen die wij te bieden hebben. Daarbij hoort ook de mogelijkheid dat Maastrichtse studenten in Japan, Engeland of de Verenigde Staten verblijven. De financiën hoeven geen onoverkomelijk probleem te zijn; daarvoor hebben wij onze stichtingen.”

De eerste Teikyo-studenten, die een of twee semesters in Maastricht komen doorbrengen, worden in september volgend jaar verwacht. Zij krijgen programma's voorgeschoteld op het gebied van Europese cultuur, recht, economie en 'business administration'. Voor die tijd zullen al enkele zomercursussen worden verzorgd. Van Beers verwacht over enkele jaren in Maastricht een capaciteit van duizend studenten te halen, veel meer dus dan de „enkele honderden” waar de universiteit en het ziekenhuis het tot nu toe hebben gehad.

Jacques Herraets

NOODZAKELIJK OF KWAAD?

De term 'een noodzakelijk kwaad' heeft iets demagogisch: er wordt iets gedaan dat minder aangenaam is, maar zekere belangen vereisen dat het toch wordt doorgezet. Gelieve niet te protesteren.

De proefdieren zelf hebben vermoedelijk ieder op hun eigen wijze wel geprotesteerd, maar hun klacht werd tot voor kort niet gehonoreerd. De mens was nu eenmaal boven de dieren gesteld, en alles wat de mens kon dienen was goed.

Bovendien meenden en menen velen, dat dieren niet lijden kunnen - of hooguit een klein beetje. Onder jagers en sportvissers is deze opvatting wijd verbreid: 'een wezen dat niet denkt kan ook niet lijden, althans niet op de manier waarop wij dat doen.'

En wat weegt zwaarder: het lijden van een

familie lid, van een vriend, van jezelf - of het lijden van een konijn, een kat of een rat?

Gereduceerd tot zo'n elementaire keuze is het pleit snel beslecht. Maar als het gaat om minder vitale belangen, zoals de ontwikkeling van cosmetica?

De mensen die de stem van het dier in dezen vertolken, worden steeds radikaler. Geweld wordt niet altijd geschuwd. Dit verheft de discussie rond het onderwerp - hetgeen uiteraard de bedoeling was.

NRC Handelsblad neemt deel aan de discussie door het brengen van de feiten, terdege gedocumenteerd en zonder vooroordeel gepresenteerd, en door een forum te bieden voor een gedachtenwisseling op niveau. Redacteurs, gastauteurs en lezers van NRC Handelsblad geven hun eigen interpretaties van de feiten. Dit

kan de lezer helpen bij het vormen van zijn of haar eigen, genuanceerde opinie.

Mochten zaken als deze ook u ter harte gaan, dan is het wellicht een goed idee om een proefabonnement (geen toespeling bedoeld) op NRC Handelsblad te nemen. Dit geeft u vier weken NRC Handelsblad met al zijn supplementen voor slechts f. 14,50. Als u op werkdagen voor kwart voor acht 's avonds kosteloos belt met 06-0555, dan hebt u de eerste discussiestof binnen een paar dagen in huis.

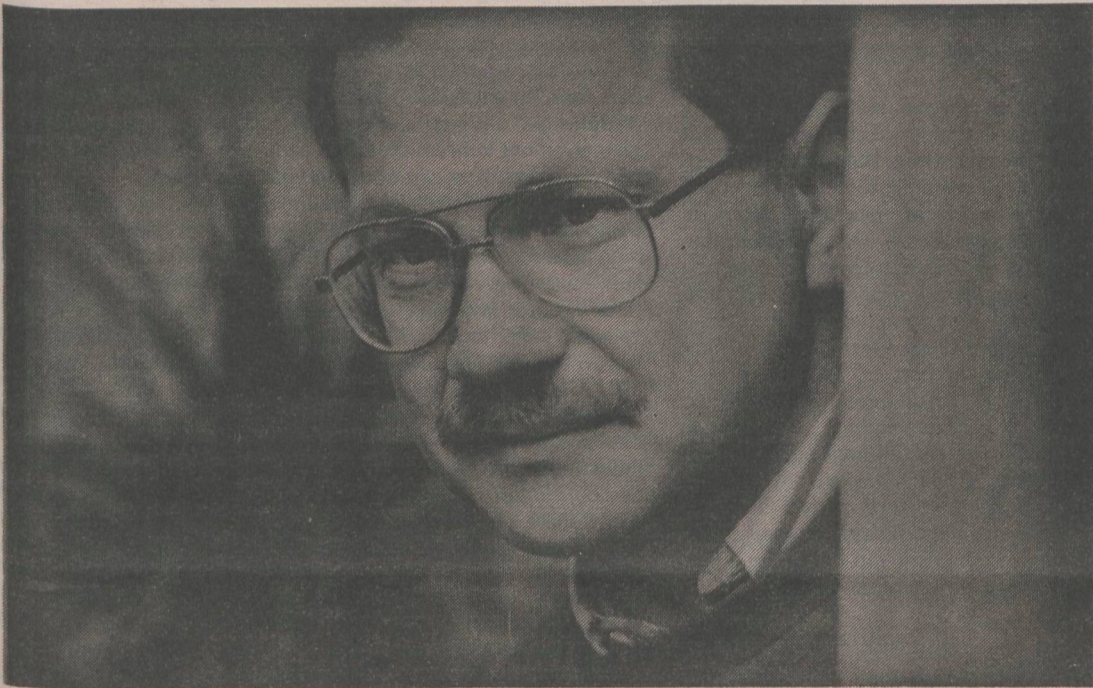

VOOR WIE DE NUANCE ZOEKT.

Functioneringsgesprekken verplicht voor iedereen

Automatisme bij periodieke salarisverhoging komt te vervallen

Een jaar geleden kreeg iemand die wegens ongeschiktheid werd ontslagen, vlak voor het definitieve vertrek van de RL toch nog de jaarlijkse salarisverhoging. Niet als gouden handdruk, maar simpelweg omdat zo'n periodieke verhoging automatisch wordt toegekend. Het is een zaak van de computer, waar praktisch nooit aan wordt getornd. Vanaf 1 januari 1992 moet dat veranderen. Het college van bestuur wil dan functioneringsgesprekken invoeren voor alle universitaire medewerkers, en die verbinden aan een systeem van 'bewust belonen'.

Hoofd Personeelszaken Leo Leunissen: 'Angst en beven voorkomen' (foto Franco Gori)

Het BBRA is in 1989 zodanig gewijzigd, dat het automatisme in de beloning is vervallen. Voor RL-medewerkers kan dit na volgend jaar concrete gevolgen hebben. Leo Leunissen, hoofd van de dienst Personeel & Organisatie (P&O), is auteur van de notitie 'Bewust belonen en personeelsbeoordeling', die momenteel door de instelling rouleert. Ook in de oude BBRA werd periodieke salarisverhoging in theorie niet gegarandeerd, zegt Leunissen, "maar in de praktijk werd zo'n zware beslissing nooit genomen. In de toekomst willen we de zaak omkeren. Het toekennen van een periodiek moet een bewust iets worden."

Diensthouders en vakgroepvoorzitters zullen vanaf 1992 functioneringsgesprekken voeren met medewerkers, en vervolgens aan P&O laten weten of iemand al dan niet voor periodieke verhoging in aanmerking komt. "Men moet zich gaan realiseren dat zo'n beslissing geld kost, en dat het niet vanzelfsprekend is dat iemand elk jaar een trapje hoger in de salarisschaal komt."

Personeelsbeoordeling

Om "angst en beven" te voorkomen, benadrukt Leunissen dat er voor tenminste negentig procent van alle universitaire medewerkers niets in hun financiële situatie zal veranderen. De kans bestaat zelfs dat iedereen z'n periodiek krijgt. "Maar een vakgroepvoorzitter die een medewerker laat doorstromen, moet een half jaar later niet komen zeuren dat die persoon het zo slecht doet."

Onthouding van een periodiek mag verder nooit "als een duveltje uit een doosje" komen. "Iemand moet al vaker gehoord hebben dat het niet goed gaat. In de praktijk zullen er dan meestal afspraken worden gemaakt om de situatie te verbeteren. Pas als die afspraken niet worden nagekomen, kan dat reden zijn om het salaris niet te verhogen. Medewerkers kunnen tegen zo'n beslissing in beroep gaan, in eerste instantie bij het college van bestuur, en vervolgens bij de ambtenarenrechter. Dus je kunt iemand niet zomaar een periodiek weigeren vanwege zijn vuile nagels, behalve misschien als hij een receptie-functie heeft."

Een beslissing over het al dan niet toekennen van een periodieke salarisverhoging moet niet "uit de duim worden gezogen", maar worden gemotiveerd met de uitkomst van functioneringsgesprekken. Het is een nieuwe term voor een oud instrument: de personeelsbeoordeling. Volgens Leunissen is dat begrip binnen de RL echter zo negatief beladen, dat het niet probleemloos kan worden gebruikt: "Als in het verleden een personeelsbeoordeling werd aangevraagd, waren de verhoudingen inmiddels ernstig verstoord en wist je vrijwel zeker dat iemand de laan zou uitvliegen." Functioneringsgesprekken zijn volgens Leunissen juist

niet bedoeld om een oordeel te geven, maar om een goed gesprek te hebben over het werk en alles wat daar mee samenhangt. "Medewerkers moeten de kans krijgen te zeggen wat ze van hun werk vinden en waarom bepaalde zaken niet goed lopen. Verder kunnen samenwerking, sfeer en toekomstverwachtingen aan bod komen. Als iemand het gevoel heeft vast te lopen, kan de baas bijvoorbeeld bekijken of er met de taken kan worden geschoven." Aan de 'neutrale' functioneringsgesprekken worden niettemin consequenties voor het salaris verbonden. Leunissen erkent dat hier enige frictie zit, met name als de verhouding tussen leidinggevende en medewerker grondig is verstoord. "Je moet je afvragen of zo'n situatie geschikt is als uitgangspunt voor een functioneringsgesprek. Toch is het niet bij voorbaat zinloos. De baas moet zich duidelijk realiseren dat hij samenwerkt met een bepaalde club mensen, en dat hij zijn eigen graf graaft als hij die niet weet te motiveren. De medewerker die weinig vertrouwen heeft in de uitkomst van het gesprek, kan iemand van buiten de vakgroep of dienst vragen om erbij te komen zitten. Onze hoop is dat problemen in de meeste gevallen kunnen worden uitgepraat, of dat er goede afspraken worden gemaakt."

Platform

Ter voorbereiding op de functioneringsgesprekken worden er komend jaar trainingen georganiseerd, in ieder geval voor leidinggevendenden, maar wellicht ook voor medewerkers.

Leunissen: "We willen met de vakbonden bespreken of we daarvoor niet een paar honderdduizend gulden moeten uittrekken. Dat is geen sinecure, maar als het project een slechte start krijgt, vrees ik dat het geen lang leven is beschoren. Dan hoeft je er de komende tien jaar niet meer over te praten. Dat zou doodzonde zijn, want functioneringsgesprekken zijn belangrijke handvatten voor kwaliteitsverbetering in de organisatie. Als het goed gaat tenminste."

Om binnen de RL het draagvlak voor functioneringsgesprekken te vergroten, moet er volgens Leunissen niet naar één uniforme regeling worden gestreefd. "Als je heel rigoureuus gaat voorschrijven hoe het moet, worden altijd mensen benadeeld. Als ik met de emancipatiewerkster een gesprek over haar functie zou voeren, weet ik bij voorbaat dat het een twee-gesprek wordt. Maar voor minder welbespraakte mensen is het misschien beter om groepsbesprekken te houden, of om de personeelsconsulent als intermediair het gesprek te laten bijwonen."

Volgens Leunissen moet er in ieder geval per faculteit of dienst een eigen benadering mogelijk zijn. "De juridische en economische faculteit hebben inmiddels al enige ervaring opgedaan met func-

tioneringsgesprekken en die willen we niet zonder meer van tafel vegen. De goede dingen moeten we behouden. Daarom wordt er een begeleidingscommissie ingesteld, die ook als platform kan dienen voor het uitwisselen van de ervaringen op dit gebied." Deze commissie, onder voorzitterschap van de portefeuillehouder Personeelszaken in het college, zal zich komend jaar buigen over de minimum-eisen waaraan functioneringsgesprekken moeten voldoen. Verder moet nog worden bepaald, wie de leidinggevendenden zelf gaat controleren. Voor de diensten zal dat waarschijnlijk de directeur zijn. De beoordeling van hoogleraren daarentegen is nog "een punt van discussie". In de commissie is al het idee geopperd om het werk van hoogleraren voorlopig - gemakshalve - niet te evalueren, maar daarvan kan volgens Leunissen geen sprake zijn.

"Leidinggevendenden zijn vaak heel dominant en kunnen dus niet buiten schot blijven. Bij hun beoordeling kan wel de cultuur van de faculteit een rol spelen. Misschien dat ze bij de klinische vakken een andere oplossing vinden dan bij de juristen. Wellicht gaat de decaan de gesprekken voeren, maar het is ook mogelijk dat er een vertrouwenspersoon wordt aangewezen. Je kunt je zelfs voorstellen dat de hoogleraar wordt beoordeeld door een aantal medewerkers. Eigenlijk is dat helemaal niet zo gek. Maar als er binnen een vakgroep feodale verhoudingen heersen, werkt dat natuurlijk niet. Sommige figuren voelen zich koning op hun vakgebied. O wee als je kritiek durft te hebben; dan roepen ze meteen dat hun professionele eer in het geding is. Ook dat kun je in functioneringsgesprekken aan de orde stellen. We hopen dat medewerkers daar het positieve van inzien, zodat er van onderop druk wordt uitgeoefend om het project te doen slagen."

Functioneringsgesprekken zullen "het personeelsmanagement verbeteren", verwacht Leunissen. Eerdere pogingen om iets vergelijkbaars van de grond te krijgen, bleken tot mislukken gedoemd. Met name de decentralisatie heeft volgens Leunissen nieuwe perspectieven geopend. "Vanaf het begin dat ik hier werk heb ik nota op nota geschreven, allemaal uitgaande van het centrale model. Daar stonden best goede dingen in, maar het werkte gewoon niet. Ik moest bij wijze van spreken op mijn fietsje naar de kliniek om professor Grep of Wellens beleefd te vragen of ze misschien iets aan personeelsmanagement wilden doen, maar ik kon niemand iets opleggen. Om het allemaal in de gaten te houden, zou ik een soort verkliekersapparaat nodig hebben gehad. Toch werden problemen op personeelszaken afgewenteld. Nu kunnen we de faculteiten op hun eigen verantwoordelijkheid wijzen, ze adviseren om een clubje op te zetten dat dit soort zaken regelt."

Gratificatie

Volgens de BBRA uit '89 vervalt niet alleen het automatisme in de salarisverhoging, maar moet er ook meer ruimte komen voor differentiatie in beloning: Wie goed werk aflevert, kan rekenen op extra's als een eenmalige gratificatie, één of meer extra periodieken, of - indien iemand al op zijn maximum staat - een tijdelijke toelage. Leunissen verwacht op dit gebied echter geen al te grote veranderingen. "We moeten in elk geval bepaalde normen ontwikkelen, zodat niet iedereen in aanmerking komt voor extra's. In een eerste reactie hebben de faculteiten bijvoorbeeld al laten weten dat ze bang zijn voor de financiële gevolgen."

Leunissen vindt een forse differentiatie in salaris niet passen bij de universitaire omgangscultuur. "Bij verkopers kun je makkelijk een gemiddelde norm vaststellen. Wie méér verkoopt, krijgt een bonus. Komt de hele groep boven de norm uit, dan zit een reis naar Californië in het vat. Voor de universiteit is zoiets ondenkbaar, omdat meting hier veel te subjectief zou plaatsvinden. Je kunt op voorhand niet zeggen wie de meest waardevolle onderzoeker is. Is dat degene die in een bepaald jaar tien artikelen in gerenommeerde tijdschriften heeft gepubliceerd? Of degene die in afzondering heeft gewerkt, maar volgend jaar wel met een geweldig boekwerk naar buiten treedt? En hoe meet je de kwaliteit van iemands onderwijs? Bij de diensten kun je ook moeilijk keiharde normen vaststellen. Tel je hoeveel salaris iemand omzet, of vind je de kwaliteit van de dienstverlening belangrijker? Beloon je iemand die voor de groep veel betekent, of iemand die geweldige prestaties levert maar weinig collegiaal is?"

Leunissen ziet financiële bonussen bij voorkeur als een klein onderdeel van "een breed caleidoscoop van dingen die je onder de noemer van beloningen kunt vangen". Immateriële extra's - die nu al op gezette tijden worden verleend - passen volgens hem beter bij een universiteit. "Wie mag er naar de congressen? Wie mag van de vakgroep een jaar lang met z'n familie naar Amerika. Wetenschappers vinden dat soort gratificaties veel belangrijker."

Emely Nobis

LSVB wil controle-actie tegen kamerbewoners juridisch aanvechten

De Landelijke Studentenvakbond (LSVB) overweegt juridische stappen tegen de controleactie van de Informatiseringsbank naar de studiebeurzen voor uitwonende studenten. Volgens de LSVB-voorzitter Robert Giesberts worden met de actie een aantal rechtsbeginselen geschonden. De bond wil dat de rechter zich daar over uitsprekt.

De LSVB meent dat de Informatiseringsbank bij de controleactie de bewijsvoering omkeert. Er hoeft maar iets mis te gaan, bijvoorbeeld het niet tijdig terugsturen van het controleformulier of het verkeerd verwerken van de gegevens door de Informatiseringsbank, en de bank verlaagt de beurs automatisch en met terugwerkende kracht vanaf 1

januari 1990 naar die voor thuiswonende studenten, aldus Giesberts. Vervolgens moet de student dan maar zien aan te tonen dat hij wel degelijk uitwonend is. Volgens de LSVB-voorzitter is er niet alleen sprake van omgekeerde bewijslast, maar ook van "een onaanvaardbare aantasting van de inkomenspositie van studenten", en wordt het beginsel van rechtszekerheid door de actie geschonden. In individuele gevallen kan een benadeelde student terecht bij het College van beroep studiefinanciering. De LSVB gaat op dit moment echter na of zij haar principiële bezwaren tegen de actie kan voorleggen aan de rechter, bijvoorbeeld in een kort geding. Dat gebeurt mede naar aanleiding van de uitspraken van de hoogleraar sociaal zekerheidsrecht prof. mr. F.M. Noordam, die vorige week in de UK vraagtekens zette bij de juridische onderbouwing van de controleactie. De LSVB protesteerde al eerder

per brief bij minister Ritzen tegen de controleactie. Ze tekende onder andere bezwaar aan tegen de korte termijn waarop gereageerd moest worden, het achterwege laten van aanmaningen en het slechte publiciteitsbeleid. Ritzen deelde de bezwaren niet. "Dit is een normale activiteit voor een zich verantwoordelijk wetende overheid", luidde zijn antwoord. De Tweede Kamerfractie van Groen Links laat desgevraagd weten dat zij het niet juist acht dat de Informatiseringsbank automatisch op de beurs kort wanneer het controleformulier niet tijdig is teruggezonden. De fractie deelt de mening van de LSVB dat er sprake is van een omgekeerde bewijslast. Ook de terugwerkende kracht van de maatregel is volgens Groen Links onjuist. Een medewerker van de fractie zegt dat zowel de omgekeerde bewijslast als maatregelen met terugwerkende kracht bij de studiefinanciering, al eerder

door Groen Links aan de kaak zijn gesteld. "Ook al is er een juridische basis voor, het blijft onrechtvaardig. Dat juristen nu zeggen dat het wettelijk niet kan, sterkt ons alleen maar in die opvatting", aldus de fractiemedewerker. Groen Links is van plan om iets te ondernemen, maar er moet nog overleg gepleegd worden over hoe en wat. De andere Kamerfracties die voor commentaar bereikbaar waren, verwezen naar het College van beroep. "Het is een zaak van de rechter, in dit geval het College van beroep studiefinanciering", aldus PvdA-woordvoerder studiefinanciering Willem Vermeend. "De geijkte weg is om het daaraan voor te leggen, en ik ga daar als medewetgever nu geen uitspraken over doen. Als er een uitspraak van het College ligt, wil ik graag commentaar geven."

Laurens Berentsen

Kan de Informatiseringsbank geld terugvorderen?

De accountant frons al jaren zijn wenkbrauwen wanneer hij de boeken van het Groningse filiaal van het ministerie van Onderwijs inziet. En met nieuwe bezuinigingen in het vooruitzicht is Den Haag er alles aan gelegen dat ieder dubbeltje twee keer wordt omgedraaid alvorens het wordt uitgegeven. Geen wonder dus dat de Informatiseringsbank aan het controleren slaat. Ze is op zoek naar een slordige 140 miljoen gulden. Het bedrag dat volgens een schatting van de bank jaarlijks ten onrechte in de zakken van studenten verdwijnt. Afgelopen voorjaar ging de toeslag voor ziektekosten onder het mes, en nu is het de beurt aan de uitwonenden toeslag, zoals het verschil tussen de basisbeurs voor thuiswonende en uitwonende studenten in de new speak van de Informatiseringsbank heet. Om de controle niet te laten verzanden in een eindeloze stroom aanmaningen, brengt de bank zwaar geschut in stelling: wanneer de student zijn controleformulier niet tijdig retourneert, wordt zijn beurs zonder pardon en met terugwerkende kracht verlaagd naar die van een thuiswonende. Bij de controle op de ziektekostentoeslag hanteerde de bank een soortgelijke maatregel, zij het dat toen nog wel een aanmaning werd verstuurd. Hoogleraar sociaal zekerheidsrecht prof. mr. F.M. Noordam bestreed vorige week de rechtsgeldigheid van deze maatregelen. Volgens hem biedt de Wet op de Studiefinanciering (WSF) er geen juridische basis voor. Zijn belangrijkste bezwaar luidt dat het om een generieke maatregel gaat, terwijl per individuele student aannemelijk gemaakt zou moeten worden dat hij thuiswonend is.

De Informatiseringsbank denkt daar uiteraard anders over. Ze beroept zich daarbij op artikel 55 van de wet, waarin vier gronden staan die aanleiding kunnen zijn om de hoogte van het beursbedrag te herzien. Even doorbijten: "Onze Minister kan een beschikking waarbij studiefinanciering is toegekend, (...) herzien op grond van: a. een beslissing waarvan de studerende wist, dan wel redelijkerwijs had kunnen weten dat deze onjuist was, b. het feit dat te veel of te weinig studiefinanciering is toegekend, de termijn te hoog of te laag is vastgesteld dan wel de draagkracht van de debiteur te hoog of te laag is vastgesteld, op basis van onjuiste of

onjuist verwerkte gegevens anders dan bedoeld onder a, c. het feit dat de betrokkene heeft gehandeld in strijd met het bepaalde bij of krachtens deze wet, of d. andere, nader gebleken feiten of omstandigheden, die, waren zij eerder bekend geweest, tot een andere beschikking zouden hebben geleid." Als het u enigszins begint te duizelen, ligt dat niet uitsluitend aan uw gebrek aan juridische kennis: u bevindt zich in goed gezelschap. Prof. mr. H.H. Maas, emeritus-hoogleraar internationaal publiekrecht, veegde in 1986 in een artikel in het Nederlands Juristen Blad al de vloer aan met de onduidelijkheid van het geciteerde wetsartikel. De Informatiseringsbank voelt wellicht nattigheid. Met de niet denkbeeldige kans dat het beroepsprocedures gaat regenen, wil ze haar kruut droog houden en niet vertellen op welk van de herzieningsgronden de omstreden maatregel is gebaseerd. Nauwkeurig lezen leert echter dat in deze multiple-choicevraag c het enige 'mogelijk' juiste antwoord is. De student die op kamers woont en het controleformulier niet heeft teruggestuurd, krijgt geen te hoge beurs vanwege een onjuiste beslissing over de beurs (a). Van onjuiste of onjuist verwerkte gegevens is geen sprake (b). Evenmin zijn er feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die tot een ander beursbedrag zouden moeten leiden (d). Resteert c. Hetgeen onder c staat moet dan wel gelezen worden als een zogenaamde 'administratieve sanctie'. Door het controleformulier niet terug te sturen heeft de student gehandeld in strijd met de verplichting in de WSF om inlichtingen te verstrekken, en bij wijze van sanctie wordt zijn beurs gekort. Zo zou de redenering kunnen luiden, zij het dat er dan wel met een kanon op een vlieg wordt geschoten. Het niet terugsturen van een formulier wordt bestraft met een boete van maximaal 3.828 gulden (11 maal het verschil tussen de basisbeurs voor uit- en thuiswonenden), plus een verlaging van de beurs in de toekomst. Het rechtsbeginsel van evenredigheid wordt hier met voeten getreden. Bovendien moet de Informatiseringsbank aantonen dat de student iets te verwijten valt, voordat ze straffen begint uit te delen. Afgezien van de strafmaat en de verwijtbaarheid is het beroerde voor de Informatiseringsbank dat allerminst duidelijk is wat oud- minister Deet-

'Universiteit moet bestuur zelf regelen'

De universiteiten moeten hun eigen bestuursreglementen kunnen maken. De minister van onderwijs kan volstaan met het geven van richtlijnen daarvoor; gedetailleerde wettelijke bepalingen voor de inrichting van het universitaire bestuur zijn niet meer nodig.

Deze conclusie is maandag getrokken door de deelnemers aan de door minister Ritzen georganiseerde (vervolg)conferentie over de bestuursorganisatie in het hoger onderwijs. De conferentie, die in beslotenheid plaatsvond in Zeist, werd bijgewoond door tal van prominenten uit het universitaire bestuurscircuit, door politici en ambtenaren. Ook waren enkele studenten aanwezig, bestuursleden van het Interuniversitair Studenten Overleg (ISO) en de Landelijke Studenten Vakbond (LSVB). De LSVB-bestuurders zijn tijdens een eerdere conferentie over hetzelfde onderwerp op 29 oktober in Kijkduin nog demonstratief opgestapt.

Volgens conferentievoorzitter prof. dr. A. van der Zwan willen de universiteiten meer ruimte hebben voor het inrichten van hun bestuurlijke organisatie. Deze organisatie zou per instelling anders kunnen uitpakken, afhankelijk van de eigen wensen en tradities. Dat betekent dat elke universiteit zijn eigen bestuursreglement moet kunnen opstellen aan de hand van enkele richtlijnen die de minister van onderwijs daarvoor geeft.

Gedetailleerde wettelijke bepalingen, waarin de universitaire democratie en inspraak worden 'uitgespeeld' en waarin de verhouding tussen college van bestuur en facultair bestuur is geregeld, kunnen dan vervallen. Volgens Van der Zwan willen de universiteiten echter wel maatschappelijke verantwoording afleggen voor hun bestuurswijze. De minister van onderwijs moet daarom toezicht kunnen houden, bijvoorbeeld door periodiek 'management-audits' te organiseren.

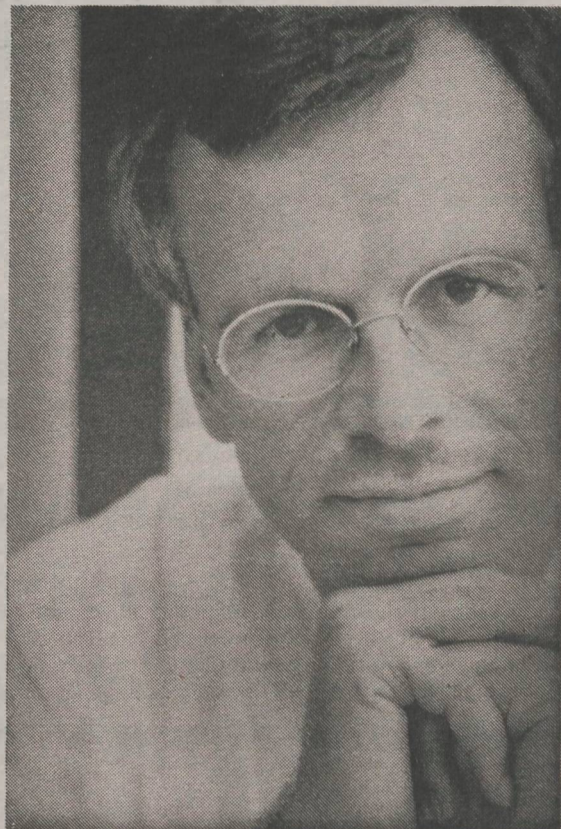
De conferentie-deelnemers wilden ook aanbevelingen doen voor de richtlijnen die de minister ten aanzien van het bestuursreglement moet uitvaardigen. Van der Zwan zei maandag dat de bewoordingen daarvan zo 'gevoelig' liggen, dat hierover nog een schriftelijke raadpleging wordt gehouden. Een einddokument van de conferentie zou echter 'binnen enkele dagen' gereed zijn. (HOP/jd)

Laurens Berentsen, UK Groningen

Gynaecoloog Evers laakt modieuze neigingen van collega's

Pindakaas en jampotjes bedreigen ons nageslacht

Wat is het allergevoeligste plekje waar je een Nederlandse man kunt raken? Niet zijn haargroei, zijn leeftijd, de maat van zijn neus, buik of penis, maar zijn zaadproductie. Dat weten we sinds vorige week donderdag, toen de nieuwe hoogleraar in de Gynaecologie en Verloskunde, professor Hans Evers, in zijn inaugurale rede terloops een opmerking maakte over de kwaliteit van ons zaad. Geen krant, radio- of TV-programma liet het onvermeld: de kwaliteit van ons zaad holt achteruit. Voor Nederlandse bladen ging het om Nederlands zaad en voor één krant ging het zelfs om Europees zaad. Maar dat was dan ook een Engelse, de Daily Telegraph, die mevrouw Thatcher nooit genoeg nieuwe argumenten in de schoot kan werpen om haar te helpen waarschuwen dat toenadering tot Europa alleen maar tot verval kan leiden.

Hans Evers: van de meeste nieuwe technieken hoor je na een jaar niets meer (foto Franco Gori)

Denk nu niet dat Evers donderdag alle heren, die in hun beste pak naar de aula waren gekomen om naar zijn oratie te luisteren, plotseling verschrikt naar hun dame deed kijken met een blik van „je twijfelt toch niet aan mij, schat!“ Wat Evers werkelijk over zaadproductie zei, was minder verontrustend dan in de media terecht kwam. Letterlijk zei hij: „Zo is er het probleem van de afnemende kwaliteit van de zaadcellen bij de man gedurende de laatste decennia. In Denemarken, waar een oude traditie bestaat op het gebied van onderzoek van mannelijke vruchtbaarheid, nam de gemiddelde kwaliteit van het zaad in twintig jaar dramatisch af. Deze bevindingen worden bevestigd door diverse Amerikaanse onderzoeken. Ook in Maastricht vonden wij dergelijke veranderingen: als wij de officiële criteria van de Wereldgezondheidsorganisatie voor normaal vruchtbaar zaad aanhouden, voldeden hieraan in 1980 34% van de op onze vruchtbaarheidspolikliniek ingeleverde porties, terwijl er thans, in 1990, nog slechts 23% aan voldoen: een daling van 11%.“

Volgens Evers, inmiddels bijgekomen van de overdonderende hoeveelheid reacties, kan zijn constatering niet gegeneraliseerd worden. „De mannen die hier komen, behoren tot een paar dat problemen heeft met het krijgen van kinderen, anders zouden ze hier niet komen. Het gaat dus om een heel specifiek groepje mannen.“ Toch ziet Evers in de achteruitgaande kwaliteit van de ingeleverde porties een indicatie dat er iets mis is en hij waagt zich zelfs aan enkele hypothesen. Zo is er de mogelijkheid dat het milieu een rol speelt: „Sperma is zeer gevoelig voor invloeden van buiten met als andere snel groeiende weefsels. Bij het minste of geringste merk je al een reactie. Misschien zit er iets in de lucht of in ons eten. Kijk maar eens op een pot pindakaas hoeveel E-stoffen daarin voorkomen. Daar kan er best een tussen zitten die van invloed is op de kwaliteit van het zaad.“

Strakke broeken

Prietje Vitamientje als bedreiging voor het nageslacht. Wie zijn pindakaasperiode achter de rug heeft kan eens nadenken over een andere mogelijke oorzaak: krijgt ons scrotum altijd genoeg de kans op temperatuurwisselingen te reageren? Het verhaal van de strakke onderbroeken, die het vrije krachtenspel der natuur verhindert, is al langer bekend. „Dat moeten we inderdaad serieus nemen,“ zegt Evers. „De mode heeft dat probleem praktisch opgelost, omdat nu iedereen wijde pantalons en boxershorts draagt. Maar een paar jaar geleden, toen die strakke spijkerbroeken

kliniek komen, hoeft volgens Evers geen teken te zijn dat de mensheid aan het degenereren is. Evers verklaart dat eerder door de stormachtige ontwikkelingen in zijn vak: „De mogelijkheden om paren te helpen die moeilijk kinderen kunnen krijgen, zijn de laatste tijd gigantisch toegenomen. Daaardoor zie je ook paren naar de kliniek komen, die in eerdere instantie de hoop al hadden opgegeven, er is dus sprake van een inhaalvraag.“

Het groeiende aantal mogelijkheden om mensen, vaak met eenvoudige ingrepen, te helpen leidt bovendien tot een drempelverlaging. Evers: „Vroeger wachtte men veel langer voordat men naar de kliniek ging of legde men zich erbij neer dat men geen kinderen kon krijgen. Tegenwoordig zie je al vaak paren, als het een jaar niet gelukt is. Dat komt ook omdat de opbouw van een gezin veel meer dan vroeger een kwestie van plannen is geworden. Vooral als een vrouw het moment waarop ze kinderen wil krijgen uitstelt, bijvoorbeeld tot ze tegen de veertig loopt, dan heb je niet meer zo veel tijd te verliezen.“ Vaak blijkt de klacht gemakkelijk te verhelpen. Vijf procent van de vrouwen die naar het ziekenhuis komen met de klacht dat ze niet zwanger kunnen worden, blijken al zwanger te zijn. Evers verklaart dat door de uiterste inspanning die het echtpaar gedaan heeft om een bezoek aan de kliniek te vermijden. Bij de helft van de overige paren lukt het binnen een jaar door hen enkele nuttige adviezen mee te geven. Bij de andere helft is een meer intensieve behandeling nodig. Wanneer de oorzaak van de onvruchtbaarheid echter bij de man ligt, is er praktisch geen hulp mogelijk. Wie dan toch kinderen wil, moet denken aan inseminatie met donorzaad, aldus Evers.

Laser-cowboys

Bezorgdheid over de afnemende kwaliteit van ons zaad was dus niet het onderwerp van de oratie van Evers. Hij maakt zich over iets heel anders grote zorgen: de wildgroei van medische verrichtingen, die een gevolg is van de stormachtige ontwikkelingen in zijn vak. Een lange lijst voorbeelden van totaal overbodige of zelfs gevaarlijke behandelingen illustreerde die bezorgdheid. Veel vakgenoten nemen iedere nieuwe behandelingstechniek klakkeloos over, zonder ooit te informeren naar de effectiviteit daarvan. Nu is de invoering van een nieuwe behandeling van een onvruchtbaarheidsprobleem vaak behept met het probleem dat er geen controlegroep kan worden geformeerd. Niemand wil het risico lopen met een nep-behandeling in een controlegroep terecht te komen, maar, zo beweert Evers: „Het zonder kri-

tische evaluatie introduceren van nieuwe, dure, belastende therapieën trekt in 1990 een mijns inziens onverantwoord zware wissel op het vertrouwen van de patiënt en op het budget van het ministerie van WVC.“ Als voorbeeld noemt Evers de behandeling van minimale endometriose: „Nu we er na twintig jaar achter komen dat medicamenteuze behandeling geen effect sorteert ten aanzien van de bij deze ziekte voorkomende subfertiliteit, introduceren we zonder blikken of blozen de meest kostbare en gevaarlijke laserapparatuur in onze klinieken onder het evenmin ooit bewezen adagium dat het weglassen van de bruine endometriosevlekken in de buikholte de fertiliteit van de patiënte ten goede zou komen. Reeds zijn duizenden patiënten met endometriose ten slachtoffer gevallen aan de laser-cowboys. Maar het enige dat ten aanzien van laserapparatuur is de gynaecologie tot op heden onomstotelijk is bewezen, is dat het een onhandig grote, extreem dure variant is op een heel scherp mes.“

Jampotje

Evers noemt nog een ander voorbeeld: wanneer om onverklaarbare redenen geen bevruchting optreedt, nemen veel artsen hun toevlucht tot kunstmatige inseminatie met het eigen zaad van de man. „Men denkt dan: als ik dat zaad eens mooi voor de ingang van de eileider deponeer, is de kans op bevruchting veel groter. Maar de zin van die behandeling is nooit aangetoond. Wat gaat daaraan vooraf: de man moet zijn zaad in een koud jampotje deponeren, naar het ziekenhuis fietsen met het jampotje onder de snelbinder, daar wordt het zaad in een plastic spuit opgezogen en met een plastic slangetje gedeponeerd op de plaats waar het twee uur eerder onder heel wat comfortabelere omstandigheden had kunnen arriveren.“ Het klakkeloos overnemen van allerlei nieuwe technieken acht Evers het gevolg van diverse omstandigheden: studenten leren zich als sponzen te gedragen die alles opnemen wat hen wordt voorgeschoteld en nieuwe technieken worden veel te snel in publicaties gepresenteerd. „Van de meeste technieken die je met veel barbarie ziet worden aangekondigd, hoor je later nooit meer iets. Dan blijkt het dure artikel in The New England Journal of Medicine op lucht te zijn gebaseerd. De drang tot publiceren is groot, maar je moet zo bedenken: als er vandaag iets over een nieuwe behandeling in de Margriet staat, weet je al dat het te laat is. Dan staan ze morgen in de rij en als je dan zegt dat je er niets in ziet, gaan ze overmorgen naar Heerlen.“

Jacques Herraets

TWEE HALEN

ALLEEN PC BETALEN!

BIJ AANKOOP VAN EEN OLIVETTI PC IN DE PERIODE 19 NOVEMBER TOT EN MET 11 DECEMBER 1990 KRIJG JE GEHEEL GRATIS DE UNIEKE FELRODE VALENTINE SCHRIJFMACHINE CADEAU!!

OLIVETTI VALENTINE Bekroond ontwerp van Ettore Sottsass.
Lichtgewicht portable met volwassen mogelijkheden.
Tijdelijk cadeau bij aankoop van een Olivetti PC.

olivetti

Dit aanbod geldt alleen voor studenten, medewerkers en faculteiten van de Universiteit.

Haast je, rep je!

Bullet
Kopij
Vakg
8874
Vakg
estrac
Vakg
25, te
Vakg
straat
Vakg
tel. 81
Studi
Stud.
institu
Berich
H.Ver
12.00
Exter
Inforr

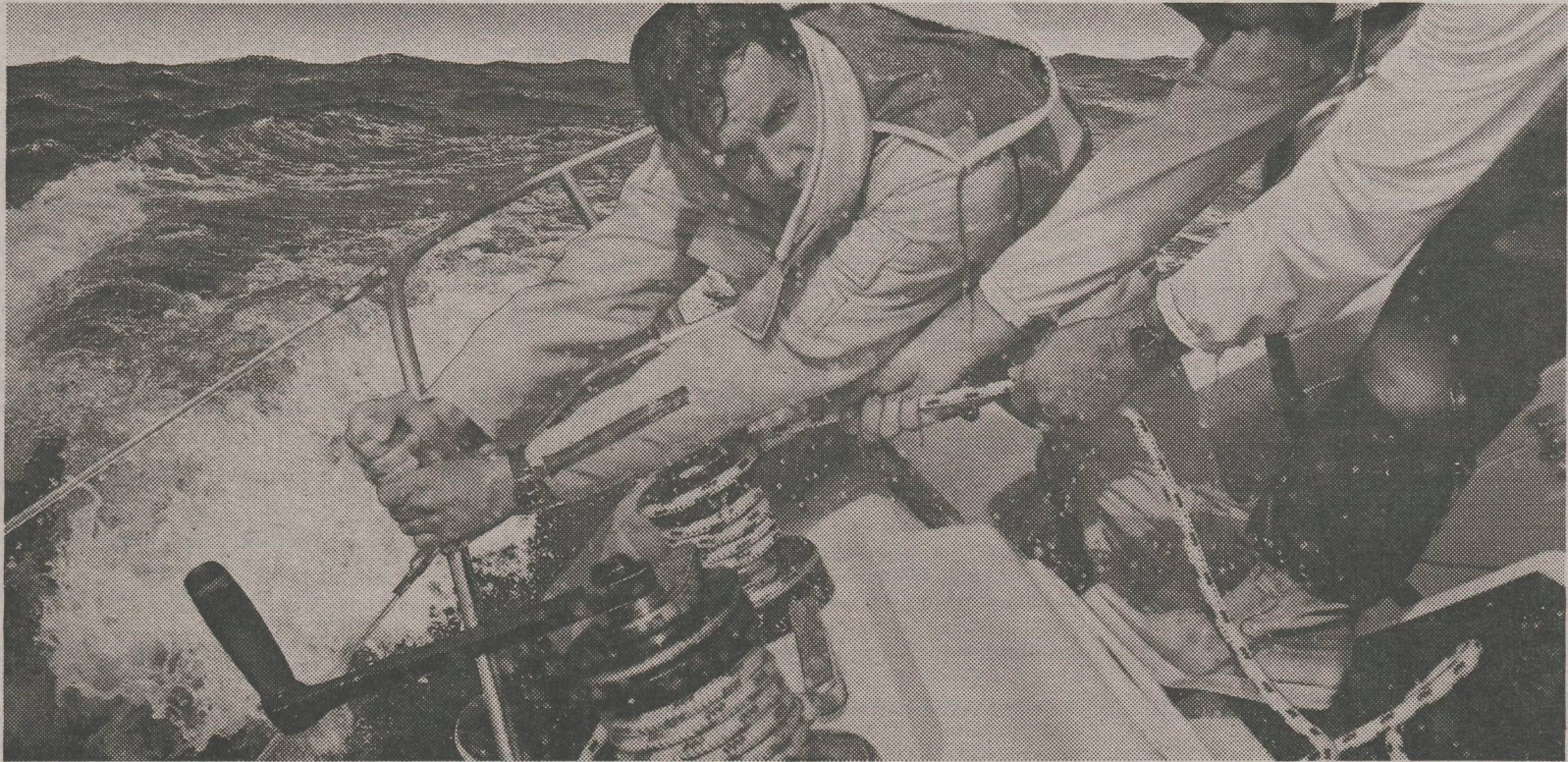
Uitre
tie)
De le
zal in
maak
Collè

Prof.
Per 1
Centr
Prof.
ABN
aan c
zijn v
van c
Drs. V
in jar
op h
kome
inter

Intre
Dr. .
Rijks

Infor
rele

23-1
16 u
26-1
Golf
wik
uur
27-1
MEC
men
27-1
de F
uur.
28-1
hygi
16 u
28-1
filosc
ruim
8883
28-1
dicht
Info:
29-1
Cath
Info:
29-1
zaal
29-1
Vries
zienc
muni
0124
Pier
29-1
tropr
Info:
30-1
Aula
03-1
BMC
04-1
de t

Academici krijgen al snel touwtjes in handen bij PTT

Windstilte is het spookbeeld van de zeiler. Zeilers zijn pas in hun element als het waait. En hoe harder het waait, des te groter de uitdaging. Ze zullen hun doel bereiken, want ze hebben zelf de touwtjes stevig in handen.

Zo vergaat het ook de jonge academici, die bij PTT werken aan hun carrière.

PTT zoekt jonge academici van niveau

U bent (bijna) afgestudeerd in accountancy, bedrijfskunde, bedrijfseconomie, econometrie, elektrotechniek, informatica, (technische) natuurkunde of wiskunde. De cijfers

op uw eindlijst zijn bovengemiddeld. Naast uw studie heeft u diverse activiteiten ontplooid en daarin blijkt gegeven van ambitie, organisatietalent, creativiteit en initiatief.

U wilt gaan werken bij een groot bedrijf, waar u de gelegenheid krijgt uw talenten verder te benutten en te ontplooien en waar u uw kennis en ervaring kunt uitbreiden.

PTT zorgt voor ideaal zeilweer

Als Nederlands grootste transporteur van informatie heeft Koninklijke PTT Nederland NV nationaal en internationaal een belangrijke rol. De kwaliteit van onze dienstverlening staat in de wereld hoog aangeschreven en vormt een solide uitgangspunt voor verdere expansie.

Als Nederlands grootste particuliere werkgever biedt PTT een keur van functies en carrièremogelijkheden aan jonge academici zoals u. Startend in een functie die aansluit bij uw afstudeer-richting krijgt u al snel touwtjes in handen. In overleg met Management Development zet u de koers uit.

Uw loopbaan brengt u in verschillende functies en afdelingen. U laveert als het ware door de organisatie, waarbij u door opleidingen te volgen en ervaring op te doen de touwtjes steeds vaster in handen krijgt. Dat u ongetwijfeld ook wel eens wind tegen zult hebben, maakt voor u de uitdaging alleen maar groter.

PTT heeft plaats aan boord

Het is nu aan u ons in een bondige sollicitatiebrief ervan te overtuigen dat u recht heeft op een plaats. Uw brief kan de start zijn van een korte, maar krachtige selectieprocedure, die uiteindelijk de beste kandidaten voor ons toekomstig management moet opleveren.

U kunt uw brief sturen aan Koninklijke PTT Nederland NV, concernstaf Management Development, Postbus 15000, 9700 CD Groningen. Voor meer informatie: 06-0142.

PTT. Waar mensen 't maken.

Bulletin

formatieve evaluatie. Het keuzeblok biedt plaats aan maximaal 25 studenten. Opgave dient te geschieden voor 11/1/91 bij het secretariaat van de vakgroep Anatomie/Embryologie (tst. 557). Plaatsing geschiedt op volgorde van aanmelding onder het motto: "vol is vol". Het rooster van het blok wordt toegezonden naar het door de student opgegeven adres een week voor aanvang van het blok.

H. van Mameren (vakgroep Anatomie/Embryologie), J. Verhaar (vakgroep Orthopedie), M. Boumans (Skillslab).

Lezing FISEM

Tropische interesse gevraagd! In het kader van het extracurriculaire blok "Gezondheidszorg in de derde wereld" organiseert FISEM iedere maand een lezing die gegeven zal worden door een deskundig iemand die zelf in de tropen geweest is. Iedere maand wordt een ander aspect m.b.t. de gezondheidszorg in de derde wereld belicht. De lezingen zijn voor iedereen vrij toegankelijk en vinden steeds plaats in het auditorium van Randwijck van 14.00-16.00 uur.

Onderwerp op 28 november: Water, sanitatie en hygiëne.

Doctoraal borrel

Na de doctoraal-uitreiking dd 22 november om 14.00 uur in de aula van het Jezuiten klooster (Ts53) bestaat de mogelijkheid voor deze aanstaande co-schappers samen met familie, vrienden en bekenden een borrel te komen drinken in de Clinique. Deze ruimte, Platielstraat 9a, wordt ter beschikking gesteld door MFV Reflex. Bij deze feliciteert de Faculteitsvereniging deze studenten met het behaalde resultaat en wenst hen veel succes met de 2e fase.

Lezingen Reflex

Op donderdag 29 november organiseert de subcommissie Klinische Lezingen een klinische lezing. Namens de vakgroep Immunologie zal prof. dr. P.J.C. van Breda Vriesman als spreker optreden. De titel van de lezing is: "Een patient met doofheid, slechtheid en braken; een algemeen immunologisch lijden?" De lezing vindt zoals gewoonlijk plaats in de colloquiumzaal Randwyck 0.124, Debyeplein 1. Tijdstip: 17-18 uur. Info: tel. 882213, vragen naar Pien of Harry.

GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN

Lustrumcongres

Personen die zich hebben aangemeld voor het lustrumcongres op 29 november a.s. ontvangen geen bevestiging van hun aanmelding. Deelnemers aan het congres kunnen zich om 9.00 uur melden aan de balie bij het MECC.

Drie buitenlandse stages

In het kader van het Healthy Cities Project van de Wereldgezondheidsorganisatie zijn een drietal stage-plaatsen voor GVO/BB/TGW-studenten beschikbaar gekomen:

1. In het kader van een 'Communications Strategy' bij de projectleiding op het Europees hoofdkantoor van de WHO kan een stageaire geplaatst worden per 1 februari 1991, en een per 1 juli 1991. De stageaires zullen zich moeten bezighouden met follow-up studies van onderzoeken die dit jaar door twee RL-studenten zijn verricht. De eerste stage betreft opzet en uitwerking van communicatie-kanalen om in informatie-behoefte van Europese Healthy Cities te voorzien, de tweede zal zich bezighouden met een evaluatie van uitkomsten van de eerste drie onderzoeken.

2. Camden/Bloomsbury is een Londense 'borough' (wijk) die als een van de vier Britse steden in het WHO-project meedraait. In overleg met de plaatselijke coördinator van het project kunnen verschillende onderzoeks-projecten worden ontwikkeld. Aanvang van de stage in overleg met RL-begeleidster en de projectleiding in Camden/Bloomsbury.

Opgave en informatie: Evelyne de Leeuw, vakgroep Gezondheidsethiek en Wijsbegeerte, Elizabethhuis, tel. 888767 (vanwege

frequente uithuizigheid kan ook een briefje worden gestuurd;

Wetenschapswinkel

Ten behoeve van de afdeling Personeel en Organisatie van een overheidsinstelling zoekt de Wetenschapswinkel een student (BB of GVO), die zijn afstudeerstage wil wijden aan een ziekteverzuimonderzoek binnen een bepaalde afdeling van deze instelling. Periode: jan. - mei 1991. Facultaire begeleiding: is toegezegd. Inlichtingen: Jo Haesen, Wetenschapswinkel, Looiersgracht 14, tel. 887120.

Biologische Gezondheidskunde

De wetenschapswinkel zoekt een student die een literatuurstudie wil verrichten naar de gezondheids- en milieurisico's van de industriële toepassing van DNA-recombinant technieken.

De gedachten gaan uit naar een student milieugezondheidskunde of biologische gezondheidskunde. Het onderzoek kan fungeren als jaarwerkstuk. Geboden wordt: onkostenvergoeding; organisatorische en administratieve ondersteuning; inhoudelijke begeleiding en een stimulerend werkklimaat. Inl.: Marleen Hertoghs, Wetenschapswinkel, Looiersgracht 14, tel. 887529/7120H. Meyer (Genetica), B.M.C., kamer 1.508, tel. 888685, je wordt dan teruggebeld

De wetenschapswinkel zoekt een student of afgestudeerde in de biologische gezondheidskunde met milieu-oriëntatie, die een onderzoek wil verrichten naar de gezondheidsrisico's van de emissies van ENCI BV in de omliggende woonkernen. Het onderzoek zal minimaal 3 maanden in beslag nemen. Geboden wordt: vrijwilligersvergoeding, inhoudelijke begeleiding, organisatorische ondersteuning en een stimulerend werkklimaat. Inl: Marleen Hertoghs, wetenschapswinkel, looiersgracht 14, tel: 887529 of Jos Kleinjans, BMC k: 1.652, tel: 888610

Werkgroep activiteiten VBGK

Wij zoeken, liefst tweede jaars, GGK-studenten die zich in willen zetten om nieuwe activiteiten te bedenken en te organiseren. Inf.bel.: Mirjam 887052 of 250694 na 18.00 u. en Bart 250579.

Postvakjes

Alle postvakjes van de FdGW-studenten moeten uiterlijk vrijdag 23 nov. leeg zijn i.v.m. herindeling van de postvakjes.

Lustrum FdGW

I.v.m. 10 jaar Gezondheidswetenschappen zijn het Faculteitsbureau en Bureau Onderwijs GW donderdag 29 nov. de hele dag gesloten.

ECONOMIE

Individuele Uitdraai Voortgangstoetsen

Uiterlijk tot 1.1.1991 kunnen studenten hun individuele uitdraai van de Voortgangstoetsen 89.4 van 3.7.1990 en 90.1 van 21.9.1990 op vertoon van hun collegekaart afhalen bij de Onderwijsbalie op de 3e etage tijdens de normale openingstijden.

Tweedejaarscriptie 1990/91

Vanaf 1.1.1991 zal de aanvullende literatuur ten behoeve van de tweedejaarscriptie (uiterlijke inleverdatum 1.2.1991) uitsluitend nog ter inzage liggen in het Studielandschap en dus niet meer bij de Onderwijsbalie op de 3e etage.

Stageplaatsen Consultancy/Strategie

Er zijn twee stageplaatsen beschikbaar voor studenten met belangstelling voor consultancy en strategische vraagstukken.

Het betreft een project bij het Bureau Leyer & Weerstra, Management Consultants te Amsterdam. Doel van het project is om een nieuw instrument voor acquisitie en strategische advisering uit te testen bij een grote groep ondernemers uit het middelgrote bedrijfsleven. Het project loopt vanaf 1.1.1991 en zal zo'n 4 maanden in beslag nemen. Combinatie met het schrijven van een

scriptie is mogelijk. De voorkeur gaat uit naar studenten die het blok Strategisch Management en mogelijk ook het blok Concurrentieanalyse hebben voltooid. De stage zal worden begeleid door Prof. dr. H. Schreuder, bij wie ook nadere inlichtingen te verkrijgen zijn. Aanmelden via: Mw. Mieke van Zutphen, Secretariaat BE-Organisatie, kamer 2065, Tst 53, Tel. 888129

HADES,

Algemeen Economische Studievereniging, organiseert op maandag 26.11 a.s. om 11.00 uur in kamer 1.090 een lezing door Dr. T. Ziesemer over: de Golf-krisis, de Duitse eenheid en de ontwikkelingslanden.

In het kader van het 200-jarig bestaan van de Stadsschouwburg in Maastricht is nu ook onze bonbon als beste geselecteerd

Friandises

Chocolatier

De vermaarde pralines van Maastricht

Wycker Brugstraat 55, Maastricht

Toch leuk die PrinterKlaastijd

HP Deskjet - 500
Inktjet printer, 300 dpi f 1580,00

Star LC-20
9 naalds matrix printer f 469,00

MannesmannTally MT-81
9 naalds matrix printer f 385,00

Prijzen onder voorbehoud, incl. B.T.W. en de Escon garantie plus regeling (aan huis) en printerkabel.

Dé Universitaire PC-Shop
"wij hoeven er immers niet aan te verdienen!"

PC-Shop, Looiersgracht 12-14, Maastricht
043-887564

PC 10-III 1292,-
PC 20-III 1695,-

VOOR SNELLE STUDENTEN

Commodore
PC 10-III/PC 20-III

Specificaties:

- processor Intel 8088-1
- werkgeheugen 640 Kb
- MS DOS 3.3, GWBasic
- Monochroom of CGA kleurenscherm
- PC 10-III twee disktestations naar keuze 3.5" (720 Kb) en/of 5.25" (360 Kb)
- PC 20-III één disktestation 3.5" (720 Kb) of 5.25" (360 Kb)
- 20 Mb vaste schijf

Commodore
PC 35-III

Specificaties:

- processor Intel 80286
- werkgeheugen 1 Mb
- MS DOS 3.3, GWBasic
- Monochroom of kleurenscherm
- VGA
- Naar keuze 3.5" (1,44 Mb) of 5.25" (1,2 Mb) disktestation
- 20 Mb vaste schijf

Commodore

PC 35-III 2895,-

Vanaf 19 november 1990 tot en met 15 december 1990 is bij de PC-Shop extra voordeel te behalen voor snelle studenten.

PC SHOP

Looiersgracht 12-14
6211 JK Maastricht
Telefoon: 043-887564
Telefax : 043-211828

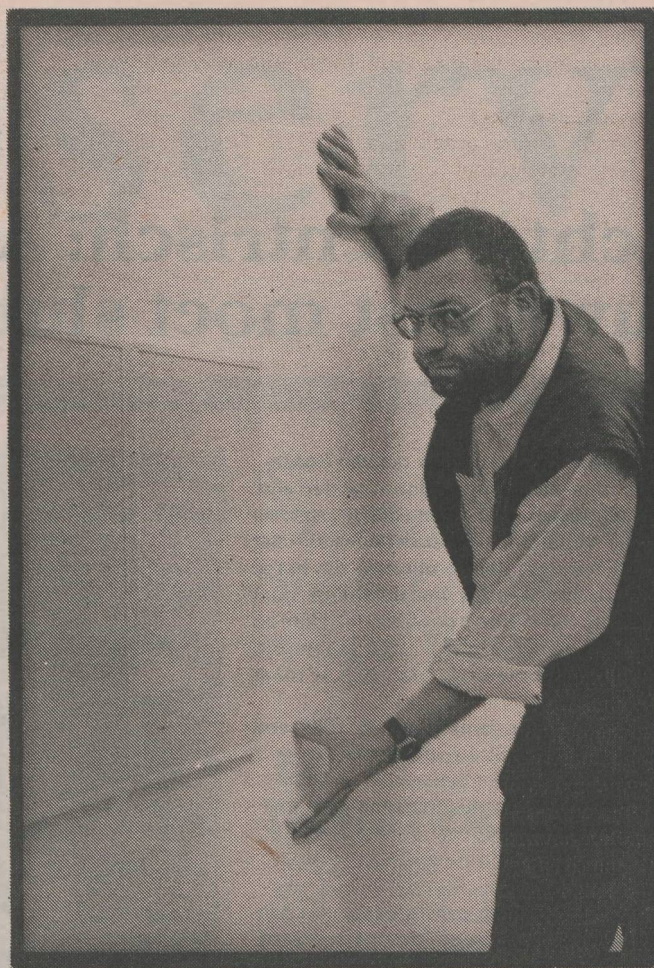

Locals in Simera

In galerie Simera exposeren - in het kader van de reeks 'Locals' - tot twee februari in totaal zeven kunstenaars uit Maastricht en omgeving. Zij zijn een selectie uit circa honderdvijftig exposanten van het kunstenaarsinitiatief Ver.I.O. De reeks 'Locals' wordt gepresenteerd ter markering van de nieuwe, wat onzekere tijd, die Ver.I.O. ingaat met de sloop van hun presentatieruimte: de oude MDGO-school aan de Herbenusstraat. Afgelopen zaterdag werd 'Locals' geopend met werk van Dré Devens en Kees Barten.

Middags voor de opening ging ik een kijkje nemen in de galerie. In eerste instantie dacht ik dat ik te vroeg was gekomen, en dat van enkele kunstwerken alleen nog maar de lijsten waren opgehangen. Pas van dichtbij zag ik dat er wel degelijk enkele lijnen op papier stonden, zo licht van kleur, dat ze alleen zichtbaar worden door met de neus bovenop het schilderij te gaan staan. Aan Dré Devens - maker van het kunstwerk - de vraag of dit te wijten was aan de lichtinval of mijn ogen. Geen van beiden bleek waar. De artiest vindt dat de kijker toch ook wat moeite mag doen, na alle moeite die hij er zelf in heeft gestoken. Volgens Devens ligt de achtergrond van zijn werken in de wiskundige sfeer. De lijnen zijn weergave van bepaalde wiskundige formules, die wisselen met zijn stemmingen. Hij gaat uit van een soort minimalisme; met een minimum aan lijnen en kleuren probeert hij telkens iets anders van een "blad" (tekening) te maken.

Het werk van Kees Barten bestaat uit combinaties van telkens twee schilderijen. Bij de eerste combinatie leek één schilderij onvoltooid: glasplaat en lijst ontbraken, en de kanten moesten nog wat worden bijgewerkt. Volgens de kunstenaar een welbepaste keuze, met als doel om het contrast tussen de twee schilderijen van de combinatie goed uit te laten komen. Drie andere werken van Barten hebben de donkere aardkleuren gemeen maar verschillen in grootte en mate van reliëf. Barten wil met deze schilderijen "een andere werkelijkheid" weergeven. Volgens de kunstenaar moeten we het vergelijken met een foto van een gebouw. In feite geeft een foto de werkelijkheid vertekend weer; het gebouw is ineens veel kleiner, vaak anders van kleur en tweedimensionaal. Bij zijn schilderijen probeert de artiest "de grens tussen een wezenlijk beeld en iets compleet abstracts" te benaderen. Het werk van Barten behoort min of meer tot het

'Locals'-exposant Dré Devens (foto Franco Gori)

materialisme. Hij maakt veel gebruik van teer, grafiet en ijzermermie. De expositie sprak mij in het geheel niet aan. Voor mij is kunst iets dat de zintuigen moet strelen, en dat gebeurde hier niet. Hoe subjectief dit oordeel is, werd duidelijk toen ik aan een andere bezoeker haar mening over een bepaald kunstwerk vroeg. Zij zocht er in gedachten al een plaatsje voor in haar huiskamer.

'Locals': Dré Devens en Kees Barten (17 november t/m 8 december), Rudy Beerens en Jan Hölischer (15 december t/m 5 januari), Han Rameckers, Monique Prévoo en Jef Roeselers (12 januari t/m 2 februari.) Galerie Simera, Bogaardenstr. 40b, wo. t/m za. van 13.30 tot 18.00 uur.

José Mathijssen

Muziek uit Bethlehem

Het idee is van beeldhouwster Lidy Hoevaer. In de voormalige Sphinx-villa naast Hotel Maastricht organiseerde ze in 1988 enkele muzikale gebeurtenissen temidden van haar eigen werken. Ze is nu voorzitter van de Stichting Muziekatelier, inmiddels toe aan het dertiende concert, zondag 25 november in een nieuwe locatie: kasteel Bethlehem.

"We hechten aan een bijzondere omgeving," aldus de secretaris van de stichting, de heer I. Szénássy, "dat geeft het geheel extra cachet."

Het geheel bestaat bij deze gelegenheid met name uit een schilderijtentoonstelling van Karin Eyck-Meyer, de 89-jarige weduwe van Charles Eyck. Over het leven van deze schilder is in 1983 een film gemaakt, die zondagmiddag bij de opening van de tentoonstelling wordt vertoond. Daaraan voorafgaand is er een recital van de Nederlandse concertpianiste Andreia van Schaick. Ze speelt onder andere de Schilderijtentoonstelling van de Rus Modest Mussorgsky. Deze compositie bestaat uit een serie pianostukjes die bij velen zeer sterk op de visuele fantasie werkt. Mussorgsky heeft het stuk als herinnering aan de schilder Hartman die in 1874 overleed.

De verschillende onderdelen van het programma zitten dus vol onderlinge verwijzingen. De Nederlands-Belgische componist Jean Lambrechts, werkend in Maastricht, zal bovendien het programma aan elkaar praten. Volgens Szénássy doet hij dat "op zeer onderhoudende wijze". Lambrechts schreef de muziek bij de film over Charles Eyck.

Erg veel ruchtbaarheid heeft de Stichting Muziekatelier tot nu toe niet gegeven aan haar activiteiten. Mond-tot-mond reclame creëerde een vaste kern van bezoekers en wat ook niet te versmaden is, een aantal betrouwbare sponsors. Entree wordt er zondagmiddag dan ook niet geheven en men wordt volledig vrij gelaten in de hoogte van de vrijwillige bijdrage die gewoontegetrouw aan het einde van de dag wordt gevraagd. Dit soort vrijwillige handelingen schijnenn trouwens zelden in een werkelijk ongedwongen sfeer kunnen plaatsvinden.

"Maar zeker is het ongedwongen," protesteert Szénássy, "en zoiets als voorgeschreven kleding is ook onzin. Iedereen is welkom. Er komen ook altijd allerlei soorten mensen."

Twee voorwaarden zijn er wel: even telefonisch reserveren in verband met het beperkte aantal plaatsen (Szénássy, 043-473465) en op tijd komen. Op zondag 25 november, precies om 16.00 uur begint Andreia van Schaick haar recital. Kasteel Bethlehem is te vinden in Limmel. In het dagelijks leven bevindt zich daar de Hogere Hotelschool.

Geert Dekker

Universiteitsorkest

Het in 1978 opgerichte Universiteitsorkest, inmiddels - in bijna voltallige symfonie-bezetting, treedt binnenkort weer op. Dit keer in samenwerking met de Capella Sancti Servati, sinds de oprichting in 1874 het vaste koor van de Basiliek van St. Servaas. Peter Serpenti, al vijftientig jaar dirigent en muzikaal leider van het koor, dirigeert sinds 1988 óók het orkest. Tijdens de twee gezamenlijke concerten wordt werk uitgevoerd van Gabrieli (O Magnum Mysterium; Canzon Duodecimi) en Berlioz (L'Enfance du Christ). De eerste uitvoering vindt plaats op zondag 9 december om 15.00 uur: Parochiekerk Onze Lieve Vrouwe van de Zeven Smarten in Helden-Panningen. De tweede uitvoering vindt plaats in de Annakerk in Maastricht om 20.30 uur. Toegang f.12,50. CJP/pas 65+ f.10,-, kaarten aan de zaal.

Agenda

vrijdag 23 november
Internationaal Poppentheater Festival, Chinese groep Nanchung poppentheater Sechuan, Stadsschouwburg, 20.00
Barok Concert, Tatsuya Mochizuki, Lou Zeekaf, e.a., Cellerbroederskapel Maastricht, 20.15
Roof, Theatergroep Het Vervolg, Zaal Het Vervolg, 20.30
De minnaar, Theatergroep Het Herstel, Löss Theater, 20.30
Kätchen uit Heilbronn, Kruis van Bourgondië, Hoogfrankrijk, 20.30
Ik wil een beest in mijn bed, cabaretier André Manuel, Theatercafé, 23.00

zaterdag 24 november
Internationaal Poppentheater Festival, Nederlandse groep Theater Posing, Stadsschouwburg, 20.00
Limburgs Symphonie Orkest, werken van Wagner en Mahler, Staaergebouw, 20.00
Roof, Theatergroep Het Vervolg, Zaal Het Vervolg, 20.30
De minnaar, Theatergroep Het Herstel, Löss Theater, 20.30
Kätchen uit Heilbronn, Kruis van Bourgondië, Hoogfrankrijk, 20.30
Ik wil een beest in mijn bed, cabaretier André Manuel, Theatercafé, 23.00

zondag 25 november
Internationaal Poppentheater Festival, indonesische speler Atmaja bin Mania, Zaal Toneelacademie, 14.30
Roof, Theatergroep Het Vervolg, Zaal Het Vervolg, 20.30
Internationaal Poppentheater Festival, Indiase groep Yakshagana marionetten, Stadsschouwburg, 20.30

maandag 26 november
Internationaal Poppentheater Festival, Franse groep Theatre du Petit Miroir, Stadsschouwburg, 20.00

dinsdag 27 november
Kätchen uit Heilbronn, Kruis van Bourgondië, Hoogfrankrijk, 20.30

woensdag 28 november
Lunchconcert, Duo Stordbak, Redoute, 12.30
Casanova, Toneelgroep de Tijd, Stadsschouwburg, 20.00
Kätchen uit Heilbronn, Kruis van Bourgondië, Hoogfrankrijk, 20.30

donderdag 29 november
Mozart, Studio Peer, Stadsschouwburg, 20.00
Studium Generale, concert rond vernieuwers van de muziek, Intropodium, 20.30
Kätchen uit Heilbronn, Kruis van Bourgondië, Hoogfrankrijk, 20.30

Exposities
Jan Montijn, etsen, akwarellen en **John Croonenberg**, sculpturen, Galerie FAH, Brusselsestraat 80, Maastricht, 19 okt. t/m 26 nov., vr t/m zo 13-17
Didier Vermeiren, Bonnefantenmuseum, Dominikanerplein 5, Maastricht, 25 sept. t/m 10 febr., di t/m vr 10-17, za, zo en feestdagen 11-17
Oermensen in Nederland. Belvedere: leven in de oude steentijd, Bonnefantenmuseum, Dominikanerplein 5, Maastricht, 7 okt. t/m 20 jan., di t/m vr 10-17, za, zo en feestdagen 11-17
Elie Noiret, beeldhouwwerk en **Arend Grit**, collages, "de witte raaf", Tongerseplein 2A, Maastricht, 29 sept. t/m 15 dec. Ma t/m vr 9-17
Leo Meijs, foto-expositie, galerie boven Kunsthandel Felix, Wycker Brugstraat 16, Maastricht, 29 okt. t/m 1 dec. Ma 13-18; di t/m za 9-18
Kick op keramiek in veel toonaarden, Galerie de Sauveur, Dorpstraat 119-21, Ulestraten, 17 nov. t/m 4 dec. Do t/m zo 14-17
Marco Jurien, sculpturen en grafiek, Schuwirth & van Noorden, Rechtstraat 64, Maastricht, 10 nov. t/m 15 dec. Do t/m za 14-18
Ger Lataster, grafiek, Galerie La Dependance, O.L. Vrouweplein 24, Maastricht, 18 nov. t/m 21 dec. Do t/m zo 12-17.30
Dre Devens, Kees Barten, locals, Simera, Bogaardenstraat 40B, Maastricht, 17 nov. t/m 8 dec. Wo t/m za 13.30-18.00
Jack Poell, beelden in brons en terracotta, De Keerder Kunstkamer, Kerkstraat 10, Cadier en Keer, zo 25 nov. t/m 31 dec. Vr t/m zo 13-18
Will Eggen, schilderijen en **Matb van Kampen**, beelden, 24 nov. t/m 29 dec. Di t/m za 13.30-17.30
John Lennon art Exhibition, Hanenbof Geleen, 24 nov. t/m 16 dec. Dag. 16-20

Film
 Speelweek 23 t/m 29 nov.

Filmbuis Lumière, Bogaardenstraat 40b

Roger and Me, 20.00
Herinneringen aan bet Gele Huis, 21.00
The cook, the thief, his wife and her lover, 22.00

Cinema Palace, Wyckerbrugstr. 1

Ghost, dag. om 18.00 en 21.00 en za ook om 14.30
Pretty woman, dag. 18.150 en 21.15
Dick Tracy, za en zo om 14.30
Family-business, dag. om 18.00 en 21.30

Mabi, Kleine Gracht 24A

Problem Child, vr t/m zo 14.30, 18.45 en 21.15. Ma t/m do 21.00. Wo 14.30 en 21.00
The last island, vr t/m zo 18.30 en 21.15. Ma t/m do 21.00
Die Presumed Innocent, vr t/m zo 14.30, 18.30 en 21.15. Ma t/m do 21.00. Wo 14.30 en 21.00
Ford Fatrlane, vr t/m zo 14.30, 18.30 en 21.00. Ma t/m do 21.00. Wo 14.30 en 21.00

Potplant

Ik moest laatst een voordracht houden in Belgenland. Dat is altijd leuk. De Belgische academische cultuur heeft lollige kanten. Aan de ene kant barst het er van de domoren. Dat komt omdat er veel minder geld naar belangrijke dingen gaat (het budget voor AIDS-bestrijding en -onderzoek bedraagt nog geen procent van wat we er in Nederland aan uitgeven...). Aan de andere kant bestaat er in het land van wafel en ossewit een wetenschappelijke elite waar je U tegen zegt. Deftige mannen in donkerblauwe pakken die heel veel heel moeilijke woorden kunnen zeggen.

Ik stond dus mijn wetenschap te prediken tussen die types. Ik was duidelijk 'under-dressed'. Waarom had ik dan toch geen mantelpak aangetrokken? Waarom had ik mijn pumps niet gepolijst? Waarom had ik geen keurige ragfijne panty om mijn aanvallige beentjes?

Daar stond ik dan in de trui die mijn moeder zo fijn voor mij gebreid had. Ik keek de zaal in. Zestienhonderd aandachtige koppies staarden mij aan. Van mijn voormalige baas, professor Keukenmeester, heb ik geleerd dat in een voordracht geen zin langer dan tien woorden mag zijn, en geen woord langer dan drie lettergrepen. Bij zijn lezingen frappeert hij immer het publiek door de volkomen heldere en inzichtelijke stijl.

Hopla, daar ging ik ook van jetje. Ongelovig vielen de kinnebakken van de luisteraars omlaag. 'Dit kan baast geen wetenschap zijn' borrelde in denkwolkes uit de Vlaamse koppen op. Onverstaanbaar ging ik voort. Langzaam begon ik me echter toch wat ongemakkelijk te voelen. Gelukkig vatte de dagvoorzitter mijn lezing in heel veel heel moeilijke woorden samen. Een nomotetisch kader, vertelde hij, proto-pseudo-crypto. Van die kant had ik mijn werk nog nooit beschouwd, maar het klonk wel sappig. Ik moest die ingewikkelde woorden toch eens ontbouden, ze kunnen functioneren als een soort academische wegwacht bij tijdelijke hersenzwakte.

Na de ochtendsessie werd het voetvolk in een soort slempient gedreven, voor worsten en frieten.

De slimmerikken, waartoe ik godelijgeprezen kennelijk ook nog toe behoorde, werden naar een apart zijzaaltje gevoerd. Het tiendelig tafelzilver blonk om de fraaie porseleinen borden, drie kristallen wijnglazen pronkten bij ieder couvert. Een batalfon obers stond in jacquet klaar om op ons af te stormen. Professor C. geleidde mij galant naar mijn plaats aan de tafelschikking en smet mij op een fauteuil-achtige stoel. Jaja, de Belgen kennen hun Amy Groskamp-Ten Have nog uit het hoofd! Daar zat ik dan. De Chateauf-neuf-du-Pape begon al voor het voorgerecht rijkelijk te vloeien. Ik werd geflankeerd door C. Opeens realiseerde ik mij dat alle heren die ook een voordracht hadden moeten houden een Dame bij zich hadden. Als fleurige potplanten verlevendigen zij de ambiance. Verdorie, in dat geval had ik ook wel een representatieve vriendin kunnen meertonen. Hadden wij samen de chateaubriand soldaat kunnen maken.

Ik trachtte een gesprek met C., maar frau-professorin B. die tegenover mij zat begon te kwekken over mijn trui. 'Zelfgebreid?' vroeg de echtgenote van B. Jaja, en ik wendde mij opnieuw tot C. om te spreken over zijn onderzoek.

Maar zo makkelijk kwam ik niet van mevrouw B. af. Ze wees naar de tafeldecoratie en begon over zilverpoetsen, bloemschikken en andere belangwekkende academische details.

Als ik nog eens naar België ga neem ik wat fleurige naaipatronen mee in plaats van reprints van mijn laatste brijante artikelen.

* Eva *

Waarom geen Nobelprijs voor haute cuisine?

- Dhilla Singh -

Maastricht excentrisch: Academie van Bouwkunst moet sluiten

Drie commissies zijn er geweest, met namen die van Bordewijks reservelijstje voor Bint afkomstig hadden kunnen zijn: Herweijer, Van Wolferen, Rijnbouts. Ze vergaderden over de Academies van Bouwkunst in Nederland, een stuk of zes zijn dat er, part-time opleidingen tot architect. Jan en alleman zijn het al jaren met elkaar eens dat zes teveel is, maar veel vrijwilligers om de eigen opleiding op te heffen, zijn er nooit geweest. "Dit kan zo niet langer," zal een minister van onderwijs ooit tegen zijn betreffende directeur hebben geschreeuwd, "dan wijs je maar een paar vrijwilligers aan!"

Commissies dus. De eerste, Herweijer, ondernam in 1987 een

BERICHT UIT MAASTRICHT

zogenaamde speurtocht naar kwaliteit en constateerde dat Amsterdam en Maastricht toch wel uitstekende opleidingen verzorgden. Als er dan een paar instituten moesten verdwijnen; die twee in ieder geval niet. Dat laatste werd evenwel niet met zoveel woorden gezegd, het ging tenslotte maar om een evaluatiecommissie.

Een nadere verkenning moest komen van Van Wolferen. Die dacht even na en zei in 1989: "Amsterdam moet blijven, de rest kan vertrekken." Dat was de verzamelde Academies iets te gortig en wellicht ook de minister. Gelukkig was het maar een verkenningcommissie.

Bouwkunstig Nederland moet vorige week zijn adem hebben ingehouden toen de eerste echte adviescommissie, Rijnbouts genaamd, zijn bevindingen presenteerde in een rapport met de titel 'De kwaliteit geconcentreerd'. Amsterdam, van het begin af aan onbedreigd, Rotterdam en wellicht Breda kunnen rustig doorademen, aldus de commissie. De Academie van Bouwkunst te Maastricht heeft echter, als het aan Rijnbouts ligt, dit jaar haar laatste lichting studenten aangenomen. Kwaliteit doet in deze conclusie niet ter zake, de blijvende opleidingen worden sowieso vernieuwd.

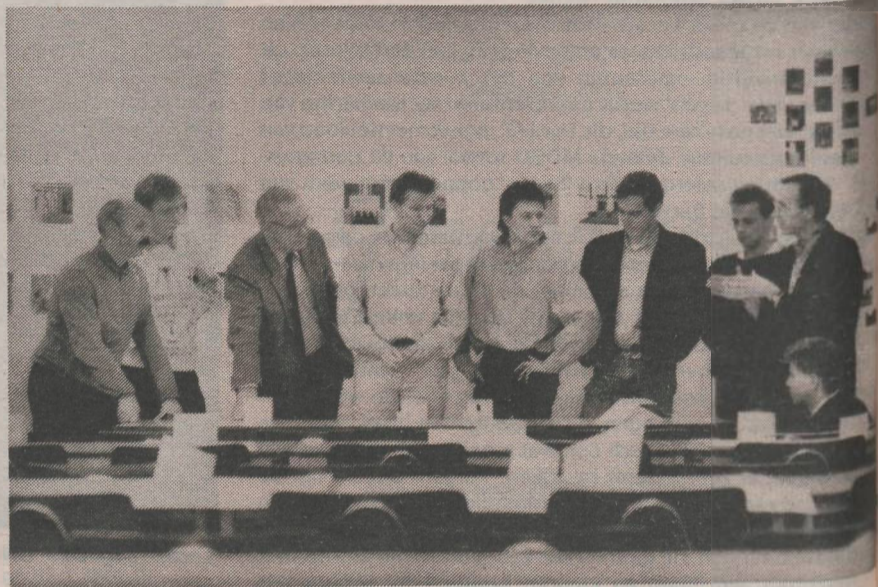
Echt vrolijk staan de gezichten natuurlijk niet aan de Capucijnenstraat. Geert Kleuren, als docent vanaf 1972 aan de Academie verbonden en sinds een jaar of acht adjunct-directeur, zegt echter het hoofd nog niet in de schoot te leggen. 'Maastricht' wil geen moegestreden indruk maken. Een nieuwe politieke lobby zal vanuit gemeente en provincie haar werk gaan doen. Want dit kan niet, zegt Kleuren.

"Kwaliteit is dus niet meer aan de orde bij dit advies. Ja, kwaliteit van de stad en de stedelijke omgeving, maar niet meer van de opleidingen zelf. Jarenlang hebben we hier gewerkt om het te krijgen zoals het nu is, hier ligt ons hart in. Dat dit met argumenten die volstrekt buiten dat werk omgaan tot een einde zou komen, is niet te aanvaarden. Daar kunnen we flink nijdig om worden." Met de meervoudsvorm doelt Kleuren op hemzelf en directeur Mertens, die vrijwel vanaf de oprichting van de Academie in het begin van de jaren zestig bij de opleiding betrokken is. Mertens is op dit moment in het buitenland, maar schreef vlak voor zijn vertrek, mede namens het college van bestuur van de Rijkshogeschool Maastricht (waartoe de Academie ondertussen behoort) een reactie op het advies van deze derde en laatste commissie. Mertens behandelt een voor een de argumenten om 'Maastricht' op te heffen: Maastricht zou geen stedelijk knooppunt zijn zoals bedoeld in de vierde Rijksnota ruimtelijke ordening waar de commissie bij wil aansluiten; in Maastricht zouden de relaties van de Academie met het hogere (technisch) onderwijs onvoldoende zijn; Maastricht zou wat betreft spreiding en toegankelijkheid een ongunstige ligging hebben.

"De Rijkshogeschool Maastricht acht het eigenlijk onvoorstelbaar dat in 1990 een officieel rapport verschijnt dat een vernieuwde academie in Maastricht afwijst vanwege de "excentrische ligging binnen het Nederlandse grondgebied". Op geen enkele wijze wordt over de eigen grenzen heen gekeken," aldus Mertens in zijn reactie. Waarna verwijzingen naar 1992 volgen. Realistisch?

"Ja," zegt Geert Kleuren, Duitser van geboorte en wonend in Aken, "in dit geval zijn die op het buitenland gerichte verwachtingen echt geen ongegronde voorspellingen. De steunbetuigingen die we tot nu toe hebben ontvangen uit Aken, Hasselt en Kaiserslautern, zijn wat dat betreft veelbelovend. Al eerder is mij gebleken dat instroom van studenten uit vooral Duitsland niet onmogelijk is. Daar kent men geen part-time architectenopleiding. Vreemd is dat, nu we bedreigd worden roept iedereen ineens: wat hebben jullie toch een prachtige opleiding."

Ook het verwijt dat de Academie over te weinig contacten met andere, vooral technische onderwijsinstellingen zou beschikken, wordt door Kleuren droevig afgewezen. In nauwe samenwerking met de Academie van Bouwkunst is bijvoorbeeld afgelopen sep-

tember aan de Hogeschool Heerlen een studiedifferentiatie Architectuur gestart. Al eerder was er samenwerking op het gebied van tekenprogramma's voor de computer.

Niet alleen directeuren treuren. Eerstejaars Chris Pachen, als 27-jarige één van de jongeren, weet niet of hij drie keer per week naar Breda zou rijden om colleges te volgen of een tekening te laten beoordelen. Zoals alle studenten heeft hij een volledige baan, in zijn geval als interieurontwerper op een architectenbureau. Dinsdagavond van zeven tot tien kan nog, als er niet veel werk is, maar vrijdag moeten de ADV-uren er aan geloven: les van drie uur 's middags tot tien uur 's avonds. Zaterdags begint de school om half tien en om vier uur is het dan weekend. Nee, hij was er niet aan begonnen als er uren reistijd aan vast hadden gezeten. Hij had dit jaar toch al (nog) niet willen beginnen, maar een docent op de Academie Beeldende Kunsten die hij deze zomer als afgestudeerd interieurarchitect verliet, liet hem weten dat het dit jaar wel eens de laatste kans zou kunnen zijn.

Pachen krijgt in het eerste jaar gedeeltelijk een ander programma dan bijvoorbeeld HTS-ers die zich hebben aangemeld. Terwijl de 'kunstzinnigen' zoals hij mechanica krijgen, mogen de 'technici' hun creatieve vermogens ontwikkelen. "Die zitten dan wat te fröbelen met houtskool," aldus Chris Pachen. Vanaf het tweede jaar krijgt iedereen hetzelfde lesaanbod.

De vijftien nieuwe eerstejaars kunnen hun opleiding overigens wel afmaken in Maastricht. Zes jaar mogen ze erover doen. Naar schatting vijf van de vijftien zullen ook daadwerkelijk afstuderen. Op de hele opleiding zitten ongeveer zestig studenten.

De hoogtijdagen waren het midden van de jaren zeventig, met meer dan honderd studenten. Toen was de studieduur ook nog onbeperkt en duurde het gemiddeld negen jaar voordat ze klaar waren. "De tijd die men aan de opleiding kan besteden wordt steeds schaarser," zegt Kleuren, "Ze groeien mee op het kantoor waar ze werken en die toenemende verantwoordelijkheid kost steeds meer tijd. Als ze af moeten studeren, kan dat nogal wat problemen geven. Nu de studieduur tot zes jaar beperkt is, worden die problemen alleen maar groter."

Studentenaantallen of rendementcijfers hebben de opleiding echter nooit zoveel zorgen gebaard. Slechts een paar docenten zijn in vaste dienst: veel vakken of cursussen worden door gastdocenten verzorgd, mensen uit de praktijk die meer voor hun plezier dan voor het geld zo nu en dan les geven.

Die hoeven dan niet ontslagen te worden als er een paar jaar wat minder studenten zijn.

Geert Dekker

Docenten en studenten van de Academie: 'Wat hebben jullie toch een prachtige opleiding' (tot Franco Gori)